

Efekty uczenia się dla kierunku praca socjalna

- 1. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin/y nauki i dyscyplin/y naukowych/ej lub dyscyplin/y artystycznych/ej:** kierunek przyporządkowano do dziedziny nauk społecznych, dyscyplin naukowych: pedagogika (65%), psychologia (15%), nauki socjologiczne (15%) oraz do dziedziny nauk humanistycznych, dyscypliny naukowej filozofia (5%); dyscyplina naukowa wiodąca: pedagogika.
- 2. Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
- 3. Poziom i czas trwania studiów/liczba punktów ECTS:** studia pierwszego stopnia - licencjackie, 6 semestrów/180 pkt ECTS.
- 4. Numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji – 6.**
- 5. Absolwent:** dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu pracy socjalnej, budowaną w oparciu o kontekst interdyscyplinarny (podstawy filozofii, pedagogiki, socjologii, psychologii, polityki społecznej). W toku akademickiej edukacji nabywa kompetencje niezbędne do rozumienia i interpretacji procesów pomocy, integracji i aktywizacji społecznej jednostek i grup wykluczanych lub narażonych na wykluczenie w zmieniających się warunkach oraz umiejętności profesjonalne niezbędne do wykonywania specjalistycznych działań pomocowych w instytucjach pomocy społecznej, a w szczególności: prawidłowego nawiązywania kontaktów interpersonalnych oraz rozpoznawania sytuacji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, określania celów pomocy i analizowania uwarunkowań trudnych sytuacji osób i grup objętych pomocą, planowania form pomocy oraz stosowania skutecznych metod i technik pracy socjalnej, podejmowania współpracy między instytucjami i profesjonalistami, celem skutecznego udzielania pomocy, monitorowania i dokonywania ewaluacji podejmowanych działań, projektowania działań socjalnych, doskonalenia organizacji własnej pracy, popularyzowania celów pomocy i pracy socjalnej, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, stosowania zasad etyki zawodowej. Jest przygotowany do wykonywania zawodu pracownika socjalnego podejmującego działania profesjonalne w instytucjach sieci pomocy społecznej lub innych organizacjach o charakterze pomocowym, może też pracować jako asystent rodziny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny współpracujący z rodzinami zastępczymi, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych każdego typu, w domach pomocy społecznej dla dzieci, w ośrodkach wsparcia dla rodzin i dzieci, organizacjach pozarządowych wspierających dzieci i rodziny w środowiskach lokalnych lub pracownik socjalny, opiekun czy asystent osoby starszej w domach pomocy społecznej lub innych ośrodkach wsparcia dla osób dorosłych i starszych.
 - 5.1 Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:** licencjat.
- 6. Wymagania ogólne:** do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia wymagane jest osiągnięcie wszystkich poniższych efektów uczenia się.

Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinach naukowych: pedagogika, psychologia, nauki społeczne; w dziedzinie nauk humanistycznych/dyscyplinie naukowej: filozofia	Opis charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się Polskiej Ramy Kwalifikacji	Symbol efektu kierunkowego	Treść efektu kierunkowego
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
S/PA_P6S_WG S/PSA_P6S_WG S/NSA_PS6_WG H/FA_P6S_WG	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów	KA6_WG1	elementarną terminologię używaną w pracy socjalnej oraz rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych
		KA6_WG2	miejsce pracy socjalnej w systemie nauk humanistyczno-społecznych oraz jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi, a także współczesne kierunki i nurty rozwoju pracy socjalnej, jej filozoficzne, historyczne, polityczne, prawne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe podstawy i uwarunkowania
		KA6_WG3	klasyczne i współczesne koncepcje rozwoju człowieka (w aspekcie biologicznym, psychologicznym i społecznym), oraz teorie dotyczące procesu pomocy, wsparcia, terapii, integracji, aktywizacji, animacji, wykluczenia stanowiące teoretyczne podstawy działania socjalno-wychowawczego oraz ich wartości aplikacyjne
		KA6_WG4	rodzaje struktur systemu pomocy społecznej, instytucji, organizacji, podmiotów ekonomii społecznej w skali krajowej, międzynarodowej i/lub międzykulturowej oraz

	zachodzące między nimi relacje; funkcje, cele, podstawy prawne, organizację oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach socjalnych, opiekuńczo-wychowawczych i pomocowych, a także zasady pierwszej pomocy przedmedycznej
KA6_WG5	podstawowe kwestie społeczne, problematykę dysfunkcji społecznych, ich specyfikę i uwarunkowania społeczno-ekonomiczne oraz teoretyczne podstawy działań profilaktycznych, terapeutycznych, poradniczych i interwencyjnych w zakresie właściwym dla procesów pomocowych
KA6_WG6	nurty polityki społecznej oraz jej przedmiotowe i instytucjonalne powiązania z pracą socjalną, a także przepisy z zakresu prawa rodzinnego i socjalnego
KA6_WG7	specyfikę uczestników pomocy społecznej, teorie opisujące rodzaje więzi społecznych, a także procesy w nich zachodzące oraz charakterystykę środowisk wychowawczych
KA6_WG8	podstawy procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń, podstawy mediacji i negocjacji, a także superwizji w pracy socjalnej
KA6_WG9	podstawowe metody diagnozy w pracy socjalnej, zasady projektowania socjalnego oraz zasady ewaluacji działań i projektów socjalnych
KA6_WG10	metodykę pracy socjalnej (w tym metodykę pracy asystenta rodziny i metodykę pracy środowiskowej) oraz procedury i dobre praktyki stosowane w pracy socjalnej

S/PSA_P6S_WK S/NSA_P6S_WK H/FA_P6S_WK	Fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji; podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	KA6_WK1	metodologię badań naukowych w polu pracy socjalnej, a w szczególności problemy badawcze, metody, techniki i narzędzia badawcze; podstawowe tradycje paradygmatyczne badań społecznych, z których wywodzą się poszczególne metody oraz zasady i normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie pracy socjalnej
		KA6_WK2	podstawowe zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego zwłaszcza w odniesieniu do prac naukowych podlegających takiej ochronie
		KA6_WK3	bazy danych literatury naukowej w dyscyplinie praca socjalna; polskie naukowe czasopisma z zakresu pracy socjalnej; zasady przygotowywania i przedstawiania prezentacji multimedialnych; standardy pisania i edycji prac naukowych; zasady korzystania z technologii informacyjnych
		KA6_WK4	zakres zasad i norm etyki ogólnej i etyki zawodu pracownika socjalnego; wartości pracy socjalnej oraz kodeks etyczny pracownika socjalnego
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
S/PA_P6S_UW S/PSA_P6S_UW S/NSA_P6S_UW H/FA_P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym	KA6_UW1	sprawnie posługiwać się podstawową terminologią z zakresu pracy socjalnej; poddawać krytycznej analizie i syntezie literaturę naukową, a także samodzielnie wyciągać wnioski z artykułów naukowych z zakresu pracy socjalnej i powiązanych z nią dyscyplin naukowych
		KA6_UW2	dokonać obserwacji, diagnozy i interpretacji problemów społecznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu pracy socjalnej i powiązanych z nią dyscyplin oraz proponować działania w zakresie ich rozwiązania
		KA6_UW3	przeprowadzić i opracować na podstawie istniejących lub stworzonych narzędzi diagnostycznych diagnozę w zakresie pracy socjalnej; zaprojektować i zrealizować

	<p>zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych</p>		<p>rozwiązywanie na podstawie wyników diagnozy, a także zaprezentować efekty tej pracy; opracować i zrealizować projekt socjalny skierowany do rodzin, grup społecznych lub mieszkańców o określonych potrzebach</p>
		KA6_UW4	<p>wymienić metody badawcze z obszaru nauk społecznych i sprawnie posługiwać się fachową terminologią; prawidłowo konstruować założenia metodologiczne, a także narzędzia badawcze; sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazać kierunki dalszych badań</p>
		KA6_UW5	<p>analizować strategie działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności społecznej; ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności społecznej; generować rozwiązania konkretnych problemów społecznych, prognozować przebieg ich rozwiązania oraz przewidywać skutki planowanych działań z uwzględnieniem zasad i norm etycznych</p>
<p>S/PA_P6S_UK S/PSA_P6S_UK</p>	<p>komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii</p> <p>brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich</p> <p>posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego</p>	KA6_UK1	<p>skutecznie wykorzystywać technologię informacyjno-komunikacyjną w realizacji zadań zawodowych pracownika socjalnego; komunikować się ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej; zastosować przepisy BHP i udzielać pierwszej pomocy w razie wypadku</p>
		KA6_UK2	<p>brać udział w debacie na tematy specjalistyczne, prezentować własne pomysły w mowie i w piśmie, wątpliwości i sugestie, popierać je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów kierując się przy tym zasadami etycznymi</p>

		KA6_UK3	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
S/PA_P6S_UO	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	KA6_UO1	pracować w zespole, pełniąc w nim różne role; podejmować i wyznaczać wspólne cele i działania oraz zadania; współpracować z innymi osobami i instytucjami; planować i organizować pracę własną i innych w zależności od instytucji, w której ona przebiega
S/PA_P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	KA6_UU1	wspierać i animować prace nad rozwojem uczestników pomocy społecznej oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz zmiany i uczenia się przez całe życie
		KA6_UU2	podjąć refleksję nad własnym działaniem i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym postępowaniu
KOMPETENCJE SPOLECZNE: absolwent jest gotów do			
S/PA_P6S_KK S/PSA_P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści; uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KA6_KK1	krytycznej oceny odbieranych treści i własnej pracy, podejmowania refleksji dotyczącej poziomu swojej wiedzy i umiejętności; docenienia znaczenia wiedzy z zakresu pracy socjalnej dla wspierania rozwoju jednostki i kształtowania więzi w różnych środowiskach wychowawczych; nabywania wiedzy z zakresu pracy socjalnej i budowania warsztatu pracy oraz zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu

		KA6_KK2	budowania kontaktu z drugim człowiekiem w sytuacji pomagania i wrażliwości na znaczenie relacji interpersonalnej w kontakcie pomocowym; formowania właściwych zachowań i postaw uczestników procesów pomocowych, opiekuńczych, animacyjnych i doradczych
S/PA_P6S_KO S/PSA_P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego; <ul style="list-style-type: none"> - inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy 	KA6_KO1	inicjowania i podejmowania współpracy z różnymi podmiotami w środowisku na rzecz rozwoju środowiska lokalnego; rozpoznawania, projektowania i wdrażania działań społeczno-edukacyjnych, badań ewaluacyjnych; aktywnego i kreatywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania w obszarze pomocy społecznej
		KA6_KO2	podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych, opiekuńczych i kulturalnych w środowisku społecznym; podejmowania refleksji o sensie, wartości i potrzebie działania społecznego; podejmowania wyzwań zawodowych; wykazywania aktywności, podejmowania trudu i wytrwałości w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej
		KA6_KO3	wrażliwości na występujące w społeczeństwie problemy, uprzedzenia, dyskryminację i niesprawiedliwość społeczną; poszanowania praw mniejszości; unikania stereotypów i uprzedzeń wobec przedstawicieli innych kultur; uwzględniania czynników społecznych w wyjaśnianiu zachowań własnych i innych ludzi
S/PA_P6S_KR S/PSA_P6S_KR S/NSA_P6S_KR H/FA_P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w tym:	KA6_KR1	podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych; ciągłego rozwoju oraz uczenia się przez całe życie; zachowania się w sposób profesjonalny, z przestrzeganiem zasad kultury osobistej i etyki zawodowej; doceniania indywidualnego zróżnicowania ludzkich zachowań;

	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych - dbałości o dorobek i tradycje zawodu 	<p style="text-align: center;">KA6_KR2</p>	<p>poszanowania odmienności; doceniania konieczności zarówno kompensowania deficytów, jak i rozwoju zasobów oraz możliwości człowieka; dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą oraz etycznego wymiaru istnienia badań naukowych;</p> <p>odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych; podtrzymywania etosu zawodu pracownika socjalnego; bazowania na wiedzy, narzędziach diagnostycznych i interwencji zgodnych z wiedzą naukową a także realizowania zasad dobrych praktyk</p>
		<p style="text-align: center;">KA6_KR3</p>	<p>pracy w zespole i pełnienia w nim różnych ról; podejmowania i wyznaczania zadań, współpracy z innymi specjalistami i instytucjami w dziedzinie praktyki pracy socjalnej; uznawania granic swoich kompetencji zawodowych w kontaktach ze specjalistami z innych dziedzin; budowania poczucia tożsamości zawodowej</p>

7. Objaśnienie oznaczeń:

Objaśnienie oznaczeń kodu składnika opisu w dziedzinie i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

S/PA_P6S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie pedagogika dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim
S/PSA_P6S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie psychologia dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim
S/NSA_P6S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie nauki socjologiczne dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim
H/FA_P6S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk humanistycznych/dyscyplinie filozofia dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Objaśnienia oznaczeń komponentów efektów uczenia się wspólne dla opisu symbolu efektu uczenia się oraz kodu składnika opisu w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

W	kategoria wiedzy, w tym:
G (po W)	podkategoria <i>zakres i głębia</i>
K (po W)	podkategoria <i>kontekst</i>
U	kategoria umiejętności, w tym:
W (po U)	podkategoria w zakresie <i>wykorzystywania wiedzy</i>
K (po U)	podkategoria w zakresie <i>komunikowania się</i>
O (po U)	podkategoria w zakresie <i>organizacji pracy</i>
U (po U)	podkategoria w zakresie <i>uczenia się</i>
K (po podkreślniku)	kategoria kompetencji społecznych, w tym:
K (po K po podkreślniku)	podkategoria w zakresie <i>oceny</i>
O (po K po podkreślniku)	podkategoria w zakresie <i>odpowiedzialność</i>
R (po K po podkreślniku)	podkategoria w zakresie <i>roli zawodowej</i>
01, 02, 03 i kolejne	numer efektu uczenia się

Objaśnienia oznaczeń symbolu efektu kierunkowego

K (przed podkreślnikiem)	kierunkowe efekty uczenia się
A (przed podkreślnikiem)	profil ogólnoakademicki
6	studia pierwszego stopnia

Oznaczenia dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych

Lp.	Dziedzina nauki/symbol kodu	Dyscyplina naukowa/artystyczna/symbol kodu
1	Dziedzina nauk humanistycznych/ H	1) archeologia/ A
		2) filozofia/ F
		3) historia/ H

		4) językoznawstwo/ J
		5) literaturoznawstwo/ L
		6) nauki o kulturze i religii/ KR
		7) nauki o sztuce/ NSz
2	Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych/ IT	1) architektura i urbanistyka/ AU
		2) automatyka, elektronika i elektrotechnika/ AE
		3) informatyka techniczna i telekomunikacja/ IT
		4) inżynieria biomedyczna/ IB
		5) inżynieria chemiczna/ IC
		6) inżynieria lądowa i transport/ IL
		7) inżynieria materiałowa/ IM
		8) inżynieria mechaniczna/ IMC
		9) inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka/ ISG
3	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/ M	1) nauki farmaceutyczne/ NF
		2) nauki medyczne/ NM
		3) nauki o kulturze fizycznej/ NKF
		4) nauki o zdrowiu/ NZ
4	Dziedzina nauk rolniczych/ R	1) nauki leśne/ NL
		2) rolnictwo i ogrodnictwo/ RO
		3) technologia żywności i żywienia/ TZ
		4) weterynaria/ W
		5) zootechnika i rybactwo/ ZR
5	Dziedzina nauk społecznych/ S	1) ekonomia i finanse/ EF
		2) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna/ GEP
		3) nauki o bezpieczeństwie/ NB
		4) nauki o komunikacji społecznej i mediach/ NKS
		5) nauki o polityce i administracji/ NPA
		6) nauki o zarządzaniu i jakości/ NZJ
		7) nauki prawne/ NP.
		8) nauki socjologiczne/ NS
		9) pedagogika/ P
		10) prawo kanoniczne/ PK
		11) psychologia/ PS
6	Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych/ XP	1) astronomia/ AS
		2) informatyka/ I
		3) matematyka/ MT
		4) nauki biologiczne/ NBL
		5) nauki chemiczne/ NC
		6) nauki fizyczne/ NF
		7) nauki o Ziemi i środowisku/ NZ
7	Dziedzina nauk teologicznych/ TL	1) nauki teologiczne/ NT
8	Dziedzina sztuki/ SZ	1) sztuki filmowe i teatralne/ SFT
		2) sztuki muzyczne/ SM
		3) sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki/ SP

TREŚCI KSZTAŁCENIA

Kierunek studiów: praca socjalna

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia - licencjackie

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Wymiar kształcenia: 6 semestrów

Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180 punktów ECTS

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: licencjat

CHARAKTERYSTYKA TREŚCI KSZTAŁCENIA – GRUPY TREŚCI

I. WYMAGANIA OGÓLNE

1. Język obcy I

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanie, mówienie, pisanie) zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, tj. rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Treści merytoryczne: wprowadzenie i przyswojenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: zapoznanie się, system edukacji i szkolnictwa wyższego, opis człowieka i osobowości, rodzina, uczucia, podróże, nauka języków obcych i migracja, udzielanie rad, monitoring, tradycyjne role kobiet i mężczyzn, zażalenia, aktualności z kraju i zagranicy, wyrażanie własnych opinii; gramatyka: formy czasowe, pytanie bezpośrednie i pośrednie, składnia czasowników, zdania złożone podrzędnie i współrzędnie, zaimki dzierżawcze, stopniowanie przymiotników i przysłówków, tryb rozkazujący, strona bierna; doskonalenie wszystkich sprawności językowych; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzenia wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się jednym z nowożytnych języków obcych na określonym poziomie biegłości (docelowo B2) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; samodzielnej pracy i wykazywania kreatywności; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

2. Język obcy II

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie) zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, tj. rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Treści merytoryczne: wprowadzenie i przyswojenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: czas wolny, środki masowego przekazu, doświadczenia życiowe, marzenia i plany na przyszłość, czynności życia codziennego, poczucie szczęścia, pozyskiwanie informacji; gramatyka: formy czasowe, pytania bezpośrednie i pośrednie, odmiana zaimków osobowych, zdania względne, czasowniki modalne; doskonalenie wszystkich sprawności językowych; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzenia wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru; wprowadzenie i wyćwiczenie kolejnych elementów podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się jednym z nowożytnych języków obcych na określonym poziomie biegłości (docelowo B2) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań. Dla kierunków medycznych z obowiązkowym lektoratem języka angielskiego: analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim, porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): rozumienia potrzeby uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; samodzielnej

pracy i wykazywania kreatywności; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

3. Język obcy III

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie) zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, tj. rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Treści merytoryczne: wprowadzenie i przyswojenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: miejsce zamieszkania (wady, zalety), ogłoszenia i poradniki, miasta kiedyś i dziś, stolice kulturalne Europy, biografie znanych artystów, nowoczesne technologie, wiek (wady, zalety), prasa i telewizja; gramatyka: formy czasowe, pytania bezpośrednie i pośrednie, odmiana zaimków osobowych, zdania względne, czasowniki modalne; doskonalenie wszystkich sprawności językowych; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru; wprowadzenie i wyćwiczenie kolejnych elementów podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się jednym z nowożytnych języków obcych na określonym poziomie biegłości (docelowo B2) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): rozumienia potrzeby uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; samodzielnej pracy i wykazywania kreatywności; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

4. Język obcy IV

Cel kształcenia: kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie) zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, tj. rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych

wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd.; radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem; tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi; opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów, wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Treści merytoryczne: wprowadzenie i przyswojenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: kariera zawodowa, święta i zwyczaje, emocje i zmysły, film, przestępstwa i katastrofy, wynalazki i nowinki technologiczne; gramatyka: tryb przypuszczający, zdania warunkowe, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna, czasowniki modalne, zdania przydawkowe; doskonalenie wszystkich sprawności językowych, struktur, form gramatycznych i konstrukcji językowych poprzez pracę z obcojęzycznymi tekstami i dokumentami dotyczącymi zagadnień związanych z kierunkiem studiów; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę leksykalną i gramatyczną niezbędną do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się jednym z nowożytnych języków obcych na określonym poziomie biegłości (docelowo B2) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): rozumienia potrzeby uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; samodzielnej pracy i wykazywania kreatywności; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

5. Przedmiot ogólnouczelniany I

Cel kształcenia: wprowadzenie poszerzonej wiedzy, terminologii i różnych koncepcji badawczych dotyczących omawianego tematu.

Treści merytoryczne: całościowe ujęcie wybranego zagadnienia spośród proponowanych w danym roku akademickim, np. afroamerykańskie dzieła kultury: voodoo, jazz, rastafari, animacja kultury studenckiej, dietetyka i żywienie człowieka, ekonomia, fascynujący świat ptaków, genetyka w życiu człowieka, kultura kresów północno-wschodnich i jej kontynuacja, ochrona przyrody, pogoda, klimat i człowieka, poprawna polszczyzna w praktyce, praktyczna filozofia przyrody, tajemnice ludzkiej wolności, turystyka a człowiek i środowisko, zagospodarowanie przestrzeni turystycznej, zdrowy styl życia i higiena człowieka.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia, terminy i podstawowe założenia badawcze omawianego zakresu wiedzy.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać poznaną wiedzę w różnych sytuacjach zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): stele pogłębiać i poszerzać swoją wiedzę.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

6. Przedmiot ogólnouczelniany II

Cel kształcenia: wprowadzenie poszerzonej wiedzy, terminologii i różnych koncepcji badawczych dotyczących omawianego tematu.

Treści merytoryczne: całościowe ujęcie wybranego zagadnienia spośród proponowanych w danym roku akademickim, np. afroamerykańskie dzieła kultury: voodoo, jazz, rastafari, animacja kultury studenckiej, dietetyka i żywienie człowieka, ekonomia, fascynujący świat ptaków, genetyka w życiu człowieka, kultura kresów północno-wschodnich i jej kontynuacja, ochrona przyrody, pogoda, klimat i człowieka, poprawna polszczyzna w praktyce, praktyczna filozofia przyrody, tajemnice ludzkiej wolności, turystyka a człowiek i środowisko, zagospodarowanie przestrzeni turystycznej, zdrowy styl życia i higiena człowieka.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia, terminy i podstawowe założenia badawcze omawianego zakresu wiedzy.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać poznaną wiedzę w różnych sytuacjach zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): stele pogłębiać i poszerzać swoją wiedzę.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

7. Technologie informacyjne

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami i pojęciami występującymi w trakcie pracy z komputerem, zrozumienie zasad działania i sposobów wykorzystywania komputera oraz oprogramowania użytkowego, a także przygotowanie do świadomego wykorzystywania narzędzi technologii informacyjnej w celu poszukiwania, wykorzystywania i przetwarzania informacji z różnych źródeł oraz rozwiązywania problemów z różnych dziedzin.

Treści merytoryczne: nabycie praktycznych umiejętności wykorzystywania narzędzi technologii informacyjnej i programów użytkowych w przyszłej pracy zawodowej oraz w celu samodzielnego realizowania zadań wynikających z toku studiów: 1) Edytory tekstu – tworzenie, formatowanie i drukowanie dokumentów; kopiowanie, przenoszenie fragmentów tekstu w obrębie jednego dokumentu i pomiędzy różnymi dokumentami, praca z tabelami, umieszczenie w tekście obrazów oraz grafik, tworzenie automatycznego spisu treści i korespondencji seryjnej, stosowanie się do zasad pisania prac naukowych; 2) Arkusz kalkulacyjny – rozumienie pojęcia „arkusz kalkulacyjny”, tworzenie, formatowanie, modyfikacja i zastosowanie arkusza w wybranych obszarach wiedzy, tworzenie standardowych formuł oraz użycie podstawowych funkcji, tworzenie i formatowanie wykresów, arkusz kalkulacyjny jako baza danych - zasady modelowania rzeczywistych sytuacji oraz reprezentowania danych, gromadzenia danych, ich przetwarzania; 3) Grafika prezentacyjna – tworzenie prezentacji multimedialnej z uwzględnieniem podstawowych zasad tzw. „prezentacji dla prelegenta”.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): reguły wykorzystania komputera i narzędzi technologii informacyjnych w pracy zawodowej, jest świadom zagrożień i korzyści wynikających z ich wykorzystywania; podstawowe zasady prawne i etyczne wynikające z wykorzystywania komputera oraz narzędzi technologii informacyjnej.

Umiejętności (potrafi): poszukiwać, gromadzić i przetwarzać informacje, a także wykorzystywać je w krytyczny i systematyczny sposób; rozwiązywać problemy wymagające zastosowania technologii informacyjnej poprzez dobór oraz odpowiednie wykorzystanie właściwych narzędzi informatycznych i oprogramowania.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystania technologii informacyjnej w swojej pracy zawodowej oraz w procesie dydaktycznym i samokształceniowym; świadomej refleksji nad poziomem swojej wiedzy oraz umiejętności; ciągłego doksztalcania się i podnoszenia swoich kompetencji zawodowych i osobistych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

8. Wychowanie fizyczne I

Cel kształcenia: przekazanie wiadomości dotyczących wpływu ćwiczeń na organizm człowieka, sposobów podtrzymania zdrowia, sprawności fizycznej oraz wiedzy dotyczącej relacji między wiekiem, zdrowiem, aktywnością fizyczną, sprawnością motoryczną kobiet i mężczyzn. Opanowanie umiejętności ruchowych z zakresu poznanych dyscyplin sportowych i wykorzystania ich w organizowaniu czasu wolnego.

Treści merytoryczne: nauka i doskonalenie umiejętności technicznych i taktycznych w następujących dyscyplinach sportowych do wyboru: piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, badminton, tenis stołowy, tenis, unihokej, gimnastyka, różne formy aerobiku i ćwiczeń fizycznych z muzyką oraz ćwiczeń na siłowni. Atletyka terenowa i lekkoatletyka, turystyka rowerowa i kajakowa, łyżwiarstwo, narciarstwo alpejskie, pływanie. Podnoszenie sprawności fizycznej. Przekazywanie wiedzy na temat przepisów w poszczególnych dyscyplinach sportu oraz korzyści zdrowotnych w wyniku uprawiania kultury fizycznej. Zdobywanie umiejętności organizowania czasu wolnego w aktywny sposób. Zajęcia w formie ćwiczeń praktycznych na obiektach sportowych UWM oraz obozach. Autorskie programy zajęć z elementami wychowania fizycznego, sportu, rekreacji, aktywności prozdrowotnej. Pomiar sprawności fizycznej: testy sprawnościowe.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): sposób wykonania różnych ćwiczenia fizycznych i ich pozytywny wpływ na organizm człowieka; zasady gier zespołowych oraz główne zasady bezpieczeństwa obowiązujące na obiektach krytych/hale sportowe, pływalnie/ i odkrytych/boiska, korty i stadiony.

Umiejętności (potrafi): wykonywać różne ćwiczenia fizyczne i rozgrywać gry zespołowe; bezpiecznie korzystać z obiektów i urządzeń sportowych oraz sędziować rywalizację w rekreacyjnej formie uprawianej dyscyplin; współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role, inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych; pracuje samodzielnie i wykazuje kreatywność.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

9. Wychowanie fizyczne II

Cel kształcenia: przekazanie wiadomości dotyczących wpływu ćwiczeń na organizm człowieka, sposobów podtrzymania zdrowia, sprawności fizycznej oraz wiedzy dotyczącej relacji między wiekiem, zdrowiem, aktywnością fizyczną, sprawnością motoryczną kobiet i mężczyzn. Opanowanie umiejętności ruchowych z zakresu poznanych dyscyplin sportowych i wykorzystania ich w organizowaniu czasu wolnego.

Treści merytoryczne: nauka i doskonalenie umiejętności technicznych i taktycznych w następujących dyscyplinach sportowych do wyboru: piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, badminton, tenis stołowy, tenis, unihokej, gimnastyka, różne formy aerobiku i ćwiczeń fizycznych z muzyką oraz ćwiczeń na siłowni. Atletyka terenowa i lekkoatletyka, turystyka rowerowa i kajakowa, łyżwiarstwo, narciarstwo alpejskie, pływanie. Podnoszenie sprawności fizycznej. Przekazywanie wiedzy na temat przepisów w poszczególnych dyscyplinach sportu oraz korzyści zdrowotnych w wyniku uprawiania kultury fizycznej. Zdobywanie umiejętności organizowania czasu wolnego w aktywny sposób. Zajęcia w formie ćwiczeń praktycznych na obiektach sportowych UWM oraz obozach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pozytywny wpływ ćwiczeń fizycznych na organizm człowieka oraz sposoby podtrzymania zdrowia i sprawności fizycznej; zasady bezpieczeństwa obowiązujące na obiektach krytych/ hale sportowe, pływalnie/ i odkrytych/boiska, korty i stadiony/ oraz przepisy w wybranej grze sportowej lub rekreacyjnej.

Umiejętności (potrafi): opanować umiejętności ruchowe przydatne w podnoszeniu sprawności fizycznej oraz w rekreacyjnym uprawianiu wybranej dyscypliny; bezpiecznie korzystać z obiektów i urządzeń sportowych oraz sędziować rywalizację w rekreacyjnej formie uprawianej dyscyplin.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): współdziałania z innymi uczestnikami zajęć, szybkiego komunikowania się oraz odpowiedzialności za wykonywanie wyznaczonych zadań.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

1. Socjologia

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi pojęciami socjologicznymi, zjawiskami społecznymi oraz wprowadzenie do wybranych subdyscyplin socjologicznych.

Treści merytoryczne – wykłady: twórcy socjologii i historyczne warunki jej powstania, wiedza potoczna a wiedza naukowa, wewnętrzne zróżnicowanie socjologii. Rodzina – pojęcie, rodzina w epoce przedindustrialnej i przemysłowej, cechy i przeobrażenia rodziny współczesnej, typologia rodzin, funkcje rodziny, alternatywne formy życia rodzinnego. Kontrola społeczna – rodzaje, konformizm, dewiacja – rodzaje dewiacji. Socjologiczne teorie dewiacji. Koncepcja anomii wg R. Mertona. Stratyfikacja społeczna – pojęcie, typy, teoria stratyfikacji wg Davis’a i Moore’a, pojęcia: klasy i warstwy społeczne; teorie klas wg K. Marksa, M. Webera, Wrighta; pojęcie i typy ruchliwości społecznej. Zróżnicowanie społeczno-zawodowe na przestrzeni lat; pojęcie i cechy charakterystyczne klasy średniej. Ubóstwo i wykluczenie społeczne - miary ubóstwa, skala ubóstwa w Polsce, przyczyny ubóstwa. Skala i cechy polskiej biedy; juvenilizacja biedy. Aktywizacja osób wykluczonych społecznie. Migracje typologia, przyczyny migracji, skutki migracji dla jednostki, rodziny i społeczeństwa. Globalizacja - wymiary globalizacji, spory teoretyczne o globalizację, wpływ globalizacji na życie. Społeczeństwo obywatelskie - główne pojęcia i funkcje społeczeństwa obywatelskiego. Socjologiczne metody badawcze. Proces badawczy.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: grupa społeczna – elementy konstytutywne, rodzaje grup społecznych (mała, duża, formalna, nieformalna, ekskluzywna, inkluzywna), typy grup społecznych wg Tonnies’a i Cooley’a, grupy odniesienia. Więź społeczna. Socjalizacja – pojęcie, rodzaje, osobowość, rola społeczna, tożsamość. Elementy socjologii kultury – definicja, składniki kultury, pojęcia: ład aksjonormatywny, etnocentryzm, relatywizm kulturowy, kultura symboliczna, kultura masowa, homogenizacja kultury masowej. Organizacja formalna. Max Weber i idealny typ biurokracji. Patologie organizacji formalnych. Społeczność lokalna. Historyczne źródła społeczności lokalnych. Społeczność lokalna a zbiorowość terytorialna. Lokalizm. Polityka i władza. Prawomocność władzy. Demokracja i liberalizm. Instrumenty demokracji partycypacyjnej. Zmiana społeczno-kulturowa. Klasyczne teorie rozwoju społecznego: marksizm, ewolucjonizm. Typy społeczeństw. Teorie modernizacji, konwergencji i zależności. Religia- definicje religii. Teorie religii. Religia, sekularyzacja i zmiana społeczna. Nowe ruchy religijne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): elementarną terminologię używaną w socjologii oraz jej zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych; rodzaje więzi społecznych.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): budowania świadomości poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ciągłego dokształcania się zawodowego oraz rozwoju osobistego; odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

2. Psychologia społeczna

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi pojęciami psychologii społecznej i mechanizmami psychologicznego funkcjonowania człowieka w świecie społecznym.

Treści merytoryczne – wykłady: przedmiot zainteresowań i obszar badań psychologii społecznej jako nauki humanistyczno-społecznej; Psychospołeczne koncepcje człowieka jako istoty społecznej; Postrzeganie i ocenianie motywów zachowań innych osób; Psychospołeczny rozwój jednostki - struktura „Ja” i postrzeganie własnej osoby; Komunikacja interpersonalna i społeczna; Postawy i zmiana postaw; Pomocność, wsparcie i prospołeczność; Wykluczenie społeczne – społeczna psychologia piętna; Agresja – psychologiczne teorie i wyznaczniki; Psychologia grupy społecznej – rodzaje więzi i grup społecznych oraz rządzące nimi prawidłowości.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: tożsamość społeczna; Postawy międzygrupowe; Procesy społeczne zachodzące w małych grupach; Konformizm i asertywność; Stereotypy, uprzedzenia, dyskryminacja; Konflikty interpersonalne; Konflikty grupowe; Wpływ społeczny; Atrakcyjność i miłość; Psychologiczne różnice płci.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): psychospołeczne koncepcje człowieka jako istoty funkcjonującej w środowisku społecznym.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk psychospołecznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania krytycyzmu w wyrażaniu opinii na temat bieżącego poziomu własnej wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

3. Wprowadzenie do ekonomii społecznej i przedsiębiorczości

Cel kształcenia: ukazanie roli ekonomii społecznej dla polskiej gospodarki i rynku pracy a także przedstawienie jej roli w tworzeniu przedsiębiorczości na rynku pracy. Przekazanie aktualnej wiedzy z zakresu ekonomii społecznej – stan obecny i perspektywy poprzez: przedstawienie funkcji i zadań ekonomii społecznej w społecznej gospodarce wolnorynkowej, omówienie związków łączących ekonomię społeczną z aktywną polityką społeczną i przedsiębiorczością społeczną, przedstawienie najważniejszych podmiotów ekonomii społecznej, wskazanie możliwości współpracy tych podmiotów a także określenie największych barier rozwoju ekonomii społecznej w Polsce oraz znaczenie sektora samorządowego i pozarządowego na rzecz rozwijania przedsiębiorczości lokalnej, ekonomii społecznej oraz roli kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego w jej kreowaniu.

Treści merytoryczne – wykłady: ekonomia społeczna – złożoność dyskusji i ustaleń definicyjnych. Przedsiębiorczość społeczna jako fundament ekonomii społecznej. Teoria i praktyka przedsiębiorczości społecznej. Obszary działalności/aktywności i funkcje ekonomii społecznej. Modele ekonomii społecznej w Polsce. Uwarunkowania prawne ekonomii społecznej w Polsce. Możliwości i źródła pozyskiwania środków finansowych przez podmioty ekonomii społecznej. Partnerstwo publiczno-społeczne w kontekście rozwoju ekonomii społecznej. Ekonomia społeczna w pracy socjalnej. Wyzwania i kierunki rozwoju ekonomii społecznej w Polsce.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: znaczenie sektora ekonomii społecznej w rozwijaniu przedsiębiorczości lokalnej. Charakterystyka wybranych podmiotów ekonomii społecznej (w tym: zasady funkcjonowania, źródła finansowania, prawne aspekty zakładania PES). Nisze rynkowe w obszarze współpracy podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu

terytorialnego. Bariery rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorczości w Polsce – analiza wybranych badań. Organizacje pozarządowe jako podmioty ekonomii społecznej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy ekonomii społecznej i przedsiębiorczości a także przedmiotowe i instytucjonalne powiązania z pracą socjalną; normy i reguły (prawne, organizacyjne) organizujące struktury i instytucje ekonomii społecznej oraz rządzące nimi prawidłowości oraz o ich źródła, naturę, zmiany i sposoby działania.

Umiejętności (potrafi): dokonywać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych i analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności instytucji ekonomii społecznej; prawidłowo interpretować zjawiska społeczne w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku studiów.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): odpowiedzialnego przygotowania się do pracy w instytucjach ekonomii społecznej, prawidłowego projektowania i wykonywania działań społecznych – przeprowadzenia procesu przygotowania projektów społecznych z zakresu ekonomii społecznej i przedsiębiorczości, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

4. Prawo rodzinne i opiekuńcze

Cel kształcenia: wskazanie zakresu unormowań prawnych związanych z funkcjonowaniem rodziny oraz sprawowaniem władzy rodzicielskiej. Wskazanie zakresu i sposobów ingerowania państwa w sprawowanie władzy rodzicielskiej. Pokazanie prawnych możliwości wsparcia rodziny i poszczególnych jej członków przez system prawa rodzinnego i innych ustaw.

Treści merytoryczne: struktura i funkcje prawa cywilnego. Czynności, fakty prawne i ich rodzaje. Cel, zakres i obowiązywanie prawa rodzinnego. Prawne uwarunkowania zawarcia związku małżeńskiego. Prawa i obowiązki małżonków. Ustrój majątkowy w małżeństwie i sposoby jego kształtowania. Nazwisko małżonków i dzieci. Ustanie i rozwiązanie małżeństwa. Małżeństwo konkordatowe. Sytuacja prawna małżonków i dzieci po rozwodzie. Pokrewieństwo i powinowactwo. Powstanie władzy rodzicielskiej. Pojęcie i atrybuty władzy rodzicielskiej. Opieka i kuratela. Obowiązek i zakres świadczeń alimentacyjnych. Cel i zakres obowiązywania ustawy w sprawach nieletnich. Przebieg postępowania poprawczego. Prawne wsparcie rodziny na podstawie ustaw o zwalczaniu alkoholizmu i narkomanii oraz pomocy społecznej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawową terminologię używaną w prawie rodzinnym i opiekuńczym, prawa rodzica; regulacje prawne wspierające rozwój i sytuację życiową osób niedostosowanych społecznie; działalność instytucji prawnych wspomagających rodzinę.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji przypadków wymagających stosowania regulacji prawnych; wykorzystać podstawową wiedzę z zakresu prawa rodzinnego w celu wyjaśnienia problemów rodziny, dzieci, podopiecznych; sporządzić pismo procesowe na potrzeby sądu rodzinnego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji nad swoją wiedzą.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

5. Przedmiot do wyboru I: Pedagogika rodziny/Family pedagogy

Cel kształcenia: przyswojenie wiedzy na temat rodziny jako grupy i instytucji opiekuńczo – wychowawczej (z uwzględnieniem jej alternatywnych form), ukazanie przykładów i omówienie wyników badań empirycznych nad wychowawczym funkcjonowaniem rodziny współczesnej w różnych jej wymiarach, przekazanie wiedzy na temat form profilaktyki, pomocy i wsparcia rodzin dysfunkcyjnych.

Treści merytoryczne – wykłady: pedagogika rodziny w systemie nauk pedagogicznych - obszary i zarys problematyki. Wychowanie rodzinne jako przedmiot badań pedagogiki rodziny.

Rodzina w świetle rozważań teoretycznych i empirycznych. Współczesne formy życia małżeńsko-rodzinnego. Edukacja bez wykluczenia z różnymi typami rodzin. Rodzina ryzyka – rodzina dysfunkcyjna – rodzina patologiczna (pedagogiczna typologizacja rodzin). Rodzina migracyjna jako nowy obszar zainteresowań pedagogiki. Rozwód jako sytuacja kryzysowa w rodzinie. Osamotnione dzieciństwo w rodzinie dysfunkcyjnej. Telewizja i multimedia w życiu dzieci i rodziny – wartości wychowawcze i zagrożenia. Partnerstwo edukacyjne rodziny i szkoły - płaszczyzny współpracy.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: mozaikowość i koloryt współczesnej rodziny. Współczesne modele macierzyństwa i ojcostwa. Dom rodzinny jako obszar zainteresowań współczesnej pedagogiki rodziny. Problemy współczesnych rodzin i ich konsekwencje (osamotnienie i samotność dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych, rozwody, przemoc, uzależnienia, ubóstwo, bezrobocie). System profilaktyki i opieki nad rodziną i dzieckiem (formy pomocy, instytucje obejmujące pomocą i opieką rodziny ryzyka, dysfunkcyjnej). Formy wspierania i pracy z rodziną na przykładzie realizowanych programów (Program Wspierania Rodziny, Szkoła dla Rodziców i Wychowawców, Rodzicu rozwiń się!).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): współczesne formy życia małżeńsko-rodzinnego; funkcjonowanie rodziny jako środowiska wychowawczego oraz wybrane zjawiska występujące we współczesnych rodzinach wraz z ich specyfiką w kontekście społeczno-kulturowo-ekonomicznych przemian jakim podlegają.

Umiejętności (potrafi): dostrzec i poddać analizie zagrożenia występujące we współczesnej rodzinie; analizować możliwości działań profilaktycznych, wspierających czy pomocowych w rozwiązywaniu trudności występujących w rodzinie; wypowiedać się w mowie i na piśmie na wybrany przez siebie temat z obszaru pedagogiki rodziny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zastosowania zdobytej wiedzy z pedagogiki rodziny w przyszłych działaniach zawodowych w polu pracy socjalnej z rodziną.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

6. Filozofia z etyką

Cel kształcenia: uzyskanie wiedzy z podstaw filozofii i etyki, poznanie elementarnych pojęć, terminów, nurtów filozoficznych ze szczególnym zwróceniem uwagi na wątki antropologiczne, społeczne, dylematy moralne, które mogą być przydatne w pracy zawodowej. Kształtowanie świadomości i samoświadomości w kontekście problemów antropologicznych i etyczno-aksjologicznych.

Treści merytoryczne – wykłady: wybrane zagadnienia z obszarów- deontologii, aksjologii, syneidezjologii, aretologii w ujęciu historycznym i współczesności.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: wartości etyczne: definicja dobra i zła, wartości moralne i ich konflikt, absolutyzm i utylitaryzm. Odpowiedzialność, sprawiedliwość, tolerancja, altruizm oraz inne wartości jako treść życia indywidualnego i społecznego. Wychowanie i samowychowanie do wartości. Godność a prawa człowieka. Uprawnienia moralne – prawa człowieka, prawa naturalne, prawa niezbywalne, prawa abstrakcyjne, konkretne i absolutne. Rola teorii etyki i kodeksów etycznych. Moralność seksualna: seks, prokreacja, małżeństwo, przerywanie ciąży, zapłodnienie in vitro, pornografia, homoseksualizm, pedofilia, molestowanie seksualne. Zagadnienia końca życia: śmierć i umieranie, tanatoterapia, samobójstwo i eutanazja. Problem kary śmierci. Wybrane problemy bioetyki: transplantologia, klonowanie terapeutyczne i klonowanie reprodukcyjne. Etyka a ekologia. Filozofia szczęścia i wybrane koncepcje natury ludzkiej a kwestia osiągalności szczęścia.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, etyczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działania socjalno-wychowawczego; powiązania filozofii i etyki z dziedzinami nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku

studiów z innymi dziedzinami, z których został wyodrębniony studiowany kierunek studiów; wiedzę o człowieku, w szczególności jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych w kontekście antropologicznym i etycznym; analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności społecznej; zrozumieć i analizować zjawiska społeczne w kontekście uwarunkowań antropologicznych i etyczno-aksjologicznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, poszukiwania optymalnych rozwiązań, postępowania zgodnie z zasadami etyki prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów etycznych, światopoglądowych, antropologicznych i aksjologicznych związanych z wykonywanym zawodem.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

7. Pedagogika społeczna

Cel kształcenia: poznanie i uporządkowanie wiedzy z zakresu pedagogiki społecznej, jej genezy, obszarów zainteresowań, a także ukazanie prakseologicznego charakteru tejże dyscypliny naukowej; wyposażenie w umiejętność analizowania i syntezy zdobytej wiedzy z zakresu pedagogiki społecznej a także dostrzeganie uniwersalności i aktualności podejmowanych w ramach dyscypliny problemów.

Treści merytoryczne – wykłady: pedagogika społeczna – geneza, czołowi przedstawiciele, podstawowe pojęcia. Ewolucja zadań polskiej pedagogiki społecznej. Pedagogika społeczna wobec wyzwań współczesności. Analiza środowisk wychowawczych – stan, zagrożenia, perspektywy rozwoju. Pedagogika społeczna- obszary empirycznych dociekań. Pola działania pedagoga społecznego. Analiza wybranych problemów społecznych związanych z wykluczeniem społecznym.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: rodzina jako środowisko wychowawcze. Przemiany rodziny współczesnej. Grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze; grupa rówieśnicza – znaczenie, przemiany, zagrożenia. Szkoła jako środowisko wychowawcze. Środowisko lokalne znaczenie, przemiany. Mała ojczyzna- globalizm – między globalizacją a lokalnością, Kategoria sił społecznych - pobudzanie sił społecznych w środowiskach wychowawczych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe dla pedagogiki społecznej pojęcia; wzajemne oddziaływania zachodzące między człowiekiem a środowiskiem wychowawczym; procesy społeczne zachodzące w różnych środowiskach wychowawczych i ich specyfikę.

Umiejętności (potrafi): dokonywać interpretacji i wyciągać wnioski dotyczące zagadnień związanych z funkcjonowaniem jednostki w różnych środowiskach wychowawczych; wypowiadać się w mowie i piśmie na temat środowisk wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): otwartości na różnorodność, wielość podejść do procesów i zależności zachodzących między człowiekiem a środowiskami wychowawczymi; interesowania się, śledzenia zmian zachodzących w obrębie współczesnych środowisk wychowawczych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

8. Psychologia rozwoju i osobowości

Cel kształcenia: przekazanie wiedzy na temat podstawowych mechanizmów rozwoju człowieka (poznawczego, ruchowego, emocjonalnego, społecznego) oraz kształtowania się jego osobowości. Specyfika zaburzeń osobowości.

Treści merytoryczne – wykłady: rozwój, zmiana rozwojowa, metody badania rozwoju. Podstawowe prawa rozwoju i podstawowe założenia dotyczące psychologii rozwoju. Zmiany rozwojowe i ich cechy. Modele ujmowania zmiany rozwojowej, okresy

krytyczne i sensytywne. Porównanie stadiów rozwoju wg Eriksona, Freuda i Havighursta. Strategie badań rozwoju i psychologiczne metody badań rozwoju. Prawidłowości rozwojowe od wieku niemowlęcego aż do późnej dorosłości (rozwój fizyczny, poznawczy, emocjonalno-społeczny). Zagadnienia różnic indywidualnych, temperamentu, "ja", osobowości (EAS, RTT, Big Five) i inteligencji.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: zaburzenia osobowości w modelach opisowych: opisach klinicznych, psychologii różnic indywidualnych, ICD-11, DSM-5. Trudności w prowadzeniu badań i leczeniu zaburzeń osobowości. Zaburzenia osobowości z wiązki A, B, C - teoria, studium przypadku i epidemiologia. Zaburzenia osobowości z punktu widzenia współczesnej psychoanalizy, psychologii poznawczej, integracyjnej, koncepcji bio-psycho-społeczno-kulturowych i ewolucji. Antyspołeczne zaburzenia osobowości i psychopatia.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia dotyczące rozwoju oraz mechanizmy związane z rozwojem sfery poznawczej, emocjonalnej i społecznej; momenty szczególnego ryzyka rozwojowego oraz momenty szczególnych możliwości rozwojowych.

Umiejętności (potrafi): rozpoznać momenty ryzyka rozwojowego i podjąć odpowiednie działania zaradcze.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doceniania znaczenia wiedzy na temat rozwoju oraz znaczenia adekwatnego wsparcia w procesie formowania osobowości; pełnienia roli osoby wspomagającej rozwój.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

9. Andragogika

Cel kształcenia: przybliżenie wiedzy o andragogice jako nauce; zapoznanie z pojęciami andragogiki; uwrażliwienie na problemy występujące w fazie dorosłości; wskazanie na potrzeby edukacyjne i możliwości edukacji osób we wczesnej, średniej i późnej dorosłości; zapoznanie ze specyfiką kształcenia osób w fazie dorosłości i późnej dorosłości; ukazanie instytucji edukacji dorosłych.

Treści merytoryczne – wykłady: powstanie i rozwój refleksji andragogicznej. Andragogika jako nauka (definicja andragogiki, przedmiot badań, zadania, działy andragogiki). Okres dorosłości w perspektywie andragogiki. Człowiek dorosły jako uczeń (pojęcie kształcenia dorosłych, funkcje i zadania edukacji dorosłych, metody pracy, style uczenia się). Edukacja osób starszych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: podstawowe pojęcia andragogiczne. Specyfika rozwoju i edukacji człowieka dorosłego w fazie wczesnej, średniej i późnej dorosłości. Planowanie pracy edukacyjnej z człowiekiem dorosłym. Pracownicy oświaty dorosłych. Instytucje edukacji dorosłych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): andragogikę jako naukę i jej związki z innymi naukami; instytucje kształcące osoby dorosłe.

Umiejętności (potrafi): rozpoznać potrzeby edukacyjne osób w okresie dorosłości oraz dobrać formy edukacji, a także wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu andragogiki w celu analizy i interpretacji problemów edukacyjnych człowieka dorosłego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): profesjonalnego, andragogicznego prowadzenia kształcenia osób dorosłych, a także do przestrzegania zasad etycznych w procesie edukacji.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

10. Pedagogika specjalna

Cel kształcenia: zapoznanie z głównymi problemami z zakresu pedagogiki specjalnej, budowanie właściwych postaw wobec osób z niepełnosprawnością oraz praktyczne przygotowanie do podjęcia działalności w zakresie wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym.

Treści merytoryczne – wykłady: pedagogika specjalna jako nauka. Niepełnosprawność w dyskursie naukowym. Koncepcje niepełnosprawności. Paradygmaty pedagogiki specjalnej. Znaczące kategorie w pedagogice specjalnej (podmiotowość, tożsamość, marginalizacja, wykluczenie). Aktualne problemy pedagogiki specjalnej. Dorosłość osób niepełnosprawnych. Postawy społeczne oraz wsparcie społeczne wobec osób z niepełnosprawnością. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w życiu osób niepełnosprawnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: zajęcia wprowadzające w problematykę przedmiotu. Pedagogika osób niewidomych i niedowidzących; pedagogika osób niesłyszących i niedosłyszących; pedagogika osób z niepełnosprawnością ruchową; pedagogika osób w spektrum autyzmu; pedagogika osób starszych i odmiennych somatycznie; pedagogika dzieci zdolnych i uzdolnionych; pedagogika terapeutyczna.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe teorie dotyczące procesu pomocy, wsparcia, integracji, aktywizacji, wykluczenia i różnorodne uwarunkowania tych procesów oraz specyfikę uczestników działalności pomocowej.

Umiejętności (potrafi): wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną oraz ujęcia teoretyczne w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań; diagnozować i prognozować sytuacje oraz analizować praktyczne strategie w odniesieniu do różnych kontekstów działalności społecznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji o sensie, wartości i potrzebie działań pomocowych, socjalno-wychowawczych, opiekuńczych i kulturalnych w środowisku społecznym; podejmowania wyzwań zawodowych; aktywności, trudu i wytrwałości w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

11. Metodologia badań społecznych

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawami wiedzy umożliwiającymi samodzielne przygotowanie projektu badawczego w ramach pracy dyplomowej; kształtowanie umiejętności doboru modelu badawczego, formułowania koncepcji badawczej oraz narzędzi badawczych, zebrania materiału empirycznego, jego analizy ilościowej i jakościowej oraz przygotowania tekstu pracy dyplomowej.

Treści merytoryczne – wykłady: metodologia jako nauka o nauce. Istota, rodzaje i charakter badań społecznych. Jakościowe i ilościowe modele badawcze. Fazy (etapy) procesu badawczego w naukach empirycznych. Formułowanie problemu badawczego, definiowanie zmiennych oraz dobór wskaźników. Klasyfikacje metod i technik badawczych. Zasady konstrukcji narzędzi badawczych. Metody ilościowej i jakościowej analizy danych empirycznych. Podstawy warsztatu pisarstwa naukowego. Etyczne problemy badań naukowych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: organizacja i etapy badania naukowego - etapy postępowania badawczego - opracowanie koncepcji badań -określenie tematu i celu pracy; formułowanie problemu i hipotez badawczych; wybór terenu badań i dobór próby; typologia zmiennych, typologia wskaźników do zmiennych, badania pilotażowe, harmonogram badań. Metody i techniki badań - pojęcie metody i techniki badawczej - rodzaje metod i technik badawczych – dobór technik badawczych. Konstruowanie narzędzi badawczych - podstawowe zasady budowy narzędzi badawczych. Faza wykonawcza badania naukowego - porządkowanie i klasyfikacja materiałów badawczych - zasady opracowywania materiałów badawczych - konstrukcja klucza kodyfikacyjnego - zasady budowy tabel i wykresów - weryfikacja hipotez - opracowanie teoretyczne i uogólnienie wyników.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): proces projektowania i prowadzenia badań społecznych a w szczególności problemy badawcze, metody, techniki i narzędzia badawcze; podstawowe tradycje paradygmatyczne badań społecznych, z których wywodzą się poszczególne metody.

Umiejętności (potrafi): z pozytywnym skutkiem analizować i konstruować proste zadania badawcze; identyfikować problemy badawcze formułując do nich odpowiednie hipotezy; weryfikować hipotezy stosując adekwatne metody i techniki badań; analizować oraz interpretować dane empiryczne oraz konstruować tekst naukowy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do podejmowania refleksji na temat etycznego istnienia wymiaru badań naukowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

12. Psychologia kliniczna

Cel kształcenia: zapoznanie z zagadnieniami, którymi zajmuje się psychologia kliniczna m.in. pojęciem zdrowia psychicznego, normy i patologii, czynnikami sprzyjającymi występowaniu zaburzeń oraz rolą stresu w życiu człowieka i związanych z nim konsekwencji dla funkcjonowania jednostki. Uzyskanie wiedzy na temat zaburzeń występujących wśród dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Przybliżenie charakterystyki funkcjonowania osób z różnymi zaburzeniami psychicznymi oraz stosowane względem nich formy pomocy.

Treści merytoryczne – wykłady: wprowadzenie do psychologii klinicznej, podstawowe terminy, klasyfikacje zaburzeń psychicznych. Objawy i zespoły zaburzeń psychicznych. Zaburzenia wieku dziecięcego i adolescencji (m.in. zaburzenia zachowania, ADHD, zaburzenia lękowe, depresja, całościowe zaburzenia rozwojowe, upośledzenie umysłowe). Wybrane zaburzenia diagnozowane u osób dorosłych. Organiczne zaburzenia psychiczne oraz konsekwencje urazów mózgu. Rola stresu w powstawaniu zaburzeń psychicznych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: psychologia kliniczna - dział psychologii stosowanej. Zagadnienie uzależnienia - substancje i czynności. Zaburzenia osobowości. Schizofrenia i towarzyszące jej objawy. Zaburzenia lękowe - rodzaje i charakterystyka oraz wpływ na codzienne funkcjonowanie człowieka. Zaburzenia nastroju - czym jest depresja, mania i zaburzenie dwubiegunowe. Seksualność i związane z nią zaburzenia. Charakterystyka zaburzeń występujących w okresie dzieciństwa i adolescencji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zaburzenia występujące na różnych etapach życia człowieka i ich wpływ na funkcjonowanie psychologiczne i społeczne jednostki oraz jej otoczenia; ryzyko związane z obecnością zaburzeń, m.in. wykluczenie społeczne, agresja, przestępczość; objawy zaburzeń oraz ich etiologię.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się terminologią wykorzystywaną w psychologii klinicznej i adekwatnie stosować ją względem obserwowanych zachowań jednostki; na podstawie obecności różnych objawów zaburzeń (w sferze zachowania, emocji i myśli) rozpoznać, z jakim zaburzeniem ma do czynienia w przypadku konkretnej jednostki oraz dokonać krytycznej analizy przyczyn wystąpienia danego zaburzenia.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): nieustannego rozwoju zawodowego i osobistego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

13. Resocjalizacja

Cel kształcenia: przedstawienie teleologicznych, teoretycznych i metodycznych aspektów oddziaływań resocjalizacyjnych; Zaprezentowanie historycznego rozwoju pedagogiki resocjalizacyjnej, systemów resocjalizacji oraz współczesnych poglądów na tę dziedzinę pedagogiki specjalnej (oddziaływań resocjalizacyjno-wychowawczych); Przedstawienie celów, zasad i przebiegu procesu resocjalizacji nieletnich i osób dorosłych; Zapoznanie z instytucjonalnymi i pozainstytucjonalnymi formami resocjalizacji.

Treści merytoryczne – wykłady: pedagogika wrażliwa na resilience. Podmiotowość w wychowaniu resocjalizacyjnym - *conditio humana*. Operacjonalizacja pojęć: socjalizacja, dewiacja, defekt charakteru, nieprzystosowanie, niedostosowanie, wykolejenie społeczne, osobowość zaburzona, marginalizacja, piętnowanie, wykluczenie. Symptomy niedostosowania społecznego i jego determinanty. Typy nieprzystosowania społecznego ze względu na czynniki etiologiczne wg Cz. Czapówa. Typologia niedostosowania społecznego ze względu na formy zachowania C.E. Sullivana i M. Q. Granta. Pojęcie i znaczenie ryzyka w kontekście podejmowanych przez człowieka zachowań dewiacyjnych. Realność celów resocjalizacji. Teorie i koncepcje wyjaśniające mechanizmy i uwarunkowania niedostosowania społecznego. Teorie kary. Sens kary. Efektywność oddziaływań resocjalizacyjnych - przegląd badań naukowych. Społeczno-kulturowa przestrzeń dysfunkcji tożsamości jednostki. Możliwości rozwojowe ludzi "spoza".

Treści merytoryczne - ćwiczenia: interdyscyplinarność resocjalizacji. Cele, rodzaje, zasady etapy resocjalizacji. Modele oddziaływań resocjalizacyjnych: resocjalizacja jako kanalizowanie instynktów, psychodynamiczne przesłanki oddziaływań resocjalizacyjnych, terapia behawioralna w resocjalizacji. Resocjalizacja w środowisku otwartym- rola; kuratorzy sądowi, ośrodki kuratorskie, rodziny zastępcze, OHP, świetlice terapeutyczne, inne formy oddziaływań: przyjaciel dzieci ulicy, pedagog rodziny, wychowawca podwórkowy, asystent rodziny. Resocjalizacja w środowisku zamkniętym; kara kryminalna, kara pozbawienia wolności, schroniska dla nieletnich, policyjna izba dziecka, zakłady poprawcze, zakłady karne (specyfika, szanse i zagrożenia). Oddziaływania resocjalizacyjne wobec kobiet we współczesności. Seniorzy w zakładzie karnym (proces starzenia się, zakres oddziaływań penitencjarnych). Realna przestrzeń readaptacyjna i reintegracyjna byłych skazanych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia opisujące osoby ze statusem „spoza” i możliwości oddziaływań resocjalizacyjnych wobec nich; cele resocjalizacji, zasady skutecznego stosowania kar i nagród w procesie resocjalizacji; psychopedagogiczne kryteria skuteczności resocjalizacji; systemy resocjalizacji, ich zalety i wady.

Umiejętności (potrafi): obserwować, analizować i interpretować zjawiska dewiacyjne oraz prospołeczne i etyczne wobec zastanej rzeczywistości społecznej; adekwatnie używać języka opisu i wyjaśniania różnych form zachowań ludzi „Innych”; właściwie rozpoznać i zaklasyfikować przejawy tych zachowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dokonywania wglądu względem własnej roli i zasad etycznych w relacji z destrukcyjnymi i autodestrukcyjnymi formami zachowań podopiecznych; rozumienia złożonych uwarunkowań procesu resocjalizacji, podejmowania starań zrozumienia a nie oceniania owych zachowań, wykazując się wrażliwością i empatią.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

14. Prawo pracy

Cel kształcenia: poznanie podstawowych instytucji z zakresu prawa pracy. Podniesienie ich świadomości prawnej w tym zakresie, jako przyszłych pracowników i pracodawców.

Treści merytoryczne: pojęcie stosunku pracy, strony stosunku pracy, rodzaje umów o pracę, treść i forma umowy o pracę, rozwiązanie umownego stosunku pracy, wynagrodzenia, czas pracy, urlop wypoczynkowy.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): normy i reguły (prawne, organizacyjne, moralne, etyczne) organizujące struktury i instytucje społeczne i rządzące nimi prawidłowości oraz o ich źródła, naturę, zmiany i sposoby działania.

Umiejętności (potrafi): prezentować własne poglądy dotyczące instytucji prawa pracy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zorientowania na potrzebę ochrony cudzej pracy podporządkowanej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

15. Elementy teorii organizacji i zarządzania

Cel kształcenia: przyswojenie podstawowych pojęć z zakresu teorii organizacji i zarządzania. Przyswojenie wiedzy i postaw ułatwiających świadome i profesjonalne pełnienie roli członka organizacji a zwłaszcza standardów i wzorców dobrej organizacji i zarządzania. Przyswojenie wiedzy i umiejętności w zakresie skutecznego zarządzania, wdrażania systemów zarządzania, sprawowania funkcji kierowniczych, posługiwania się wszelkimi dostępnymi narzędziami komunikacji oraz technik autoprezentacji. Utworzenie podstawy i ukierunkowanie do dalszego samodzielnego poszerzania i pogłębiania wiedzy w zakresie organizacji i zarządzania.

Treści merytoryczne – wykłady: „organizacja” (istota, cel, typologia organizacji, do czego potrzebne są organizacje, zasoby organizacji, własności organizacji). „Zarządzanie” i „kierowanie” (trzy wartości wg Kellehera, sposoby zdobywania wiedzy, teoria organizacji i zarządzania, funkcje procesu zarządzania, kierowanie sprawne i kierowanie skuteczne, rola kierowników w przedsiębiorstwach, szczeble zarządzania, funkcje zarządzania w przedsiębiorstwie, umiejętności kierowników). Zasady dobrej organizacji pracy (prosta teoria a trudna w praktyce recepta). Idealny szef (czym powinien charakteryzować się przełożony?, jaki powinien być dobry pracodawca?, za co go cenimy?, jak wyobrażamy sobie szefa idealnego?). Style kierowania. Sztuka wystąpień publicznych. Kłopoty z ludźmi.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: prezentacja (poprzedzona pracą w grupach) nt.: Zarządzanie zasobami ludzkimi. Różnorodność pokoleniowa jako potencjał dla organizacji. Jakimi pracownikami są pracownicy Pokolenia "Y"? Forma zatrudnienia a metody poszukiwania pracy. E-rekrutacja jako skuteczne narzędzie poszukiwania pracy. Skuteczność działania w życiu osobistym i w stosunkach międzyludzkich. Kontrolowanie w organizacji. komunikacja w organizacji. Kultura organizacji pracy. Konflikty w organizacjach i ich źródła. Metody rozwiązywania konfliktów społecznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): elementarną terminologię z zakresu teorii organizacji i zarządzania.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji, diagnozy i interpretacji problemów społecznych oraz proponować działania w zakresie ich rozwiązania, z perspektywy skutecznego zarządzania, wdrażania systemów zarządzania, sprawowania funkcji kierowniczych; posługiwać się wszelkimi dostępnymi narzędziami komunikacji oraz technik autoprezentacji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w oparciu o postawę dalszego samodzielnego poszerzania i pogłębiania wiedzy w zakresie organizacji i zarządzania.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

16. Antropologia kulturowa

Cel kształcenia: zapoznanie z najważniejszymi zagadnieniami będącymi przedmiotem zainteresowań antropologii społecznej i kulturowej oraz wyrobienie w nich umiejętności patrzenia na człowieka jako na uczestnika i twórcę kultury. Poznanie podstawowych teorii antropologicznych oraz aparatu pojęciowego umożliwiającego opisywanie i analizę różnych zjawisk kulturowych. Analizowanie i interpretowanie klasycznych tekstów z dziedziny antropologii kulturowej oraz odnoszenie przedstawionych w nich treści do zagadnień z zakresu kultury współczesnej.

Treści merytoryczne: antropologia kulturowa: definicje i określenia. Kultura a natura – rozwój pojęć. Koncepcja pochodzenia człowieka. Społeczności zbieracko-łowieckie. Historia badań antropologicznych. Ewolucjonizm E. B. Tylora. Dyfuzjonizm. Funkcjonalizm B. Malinowskiego i A. R. Radcliffe-Browna. Strukturalizm C. Levi-Straussa. Dyscypliny współpracujące z antropologią: antropologia fizyczna, archeologia, językoznawstwo, religioznawstwo, antropologia współczesności. Rewolucja neolityczna. Społeczności wczesnorolnicze, ogrodnicze, pasterskie. Magia a religia. Mit i rytuał. Mity początku,

eschatologiczne, bohaterskie. Typy mitologii. Rodzina i systemy pokrewieństwa. Typy więzi rodzinnych. Narodziny cywilizacji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): elementarną terminologię, używaną w analizach antropologii kulturowej, jej źródła i zastosowanie; podstawową terminologię z obszaru antropologii kulturowej.

Umiejętności (potrafi): obserwować i interpretować zjawiska z zakresu antropologii kulturowej, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów współczesności; wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu antropologii kulturowej przy analizowaniu zjawisk społecznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podjęcia refleksji dotyczącej poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego; uczenia się przez całe życie, utożsamiania się z wartościami kulturowymi.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

III. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

1. Wprowadzenie do pracy socjalnej

Cel kształcenia: dostarczanie ogólnej wiedzy o genezie i współczesnych aspektach pracy socjalnej oraz kształtowanie podstawowych kompetencji i postaw związanych wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego. Nabycie umiejętności interpretowania różnych problemów związanych z pracą socjalną jako działalnością społeczną i zawodową oraz istotą podejmowania działań na rzecz różnych kategorii klientów pomocy społecznej.

Treści merytoryczne – wykłady: rozwój pracy socjalnej jako działalności społecznej i profesjonalnej. Związki pracy socjalnej z naukami humanistyczno-społecznymi. Struktura systemu pomocy społecznej w Polsce. Geneza zawodu i kształcenie pracowników socjalnych. Wybrane modele pracy socjalnej z różnymi kategoriami klientów. Zasady w polu pracy socjalnej.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: wprowadzenie do zagadnień związanych z pracą socjalną i pomocą społeczną. Analiza wybranych artykułów Ustawy o pomocy społecznej. Podstawy metodyki pracy pracownika socjalnego. Instytucjonalny system pomocy społecznej w Polsce. Praca socjalna z wybranymi kategoriami osób wspomaganych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): źródła i genezę pracy socjalnej; strukturę systemu pomocy społecznej oraz podstawowe problemy społeczne.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk i problemów społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności społecznej oraz ma świadomość dylematów pojawiających się w pracy socjalnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych, opiekuńczych i kulturalnych w środowisku społecznym; podejmowania refleksji o sensie, wartości i potrzebie działania społecznego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

2. Wiedza o rozwoju człowieka w cyklu życia

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawową wiedzą na temat natury rozwoju człowieka, jego uwarunkowań, przebiegu i konsekwencji jak również podstawowymi teoriami rozwoju oraz specyfiką badań nad rozwojem.

Treści merytoryczne: rozwój człowieka w biegu życia. Badania nad rozwojem. Teorie rozwoju: koncepcje poznawcze i specyfika stadiów rozwojowych w kontekście uczenia się (teoria Piageta), podejście społeczno-kulturowe i specyfika socjalizacji w kontekście budowania sfery najbliższego rozwoju i znaczenia dorosłych w rozwoju dziecka (teoria Wygotsky'ego), koncepcje moralne w kontekście tworzenia się rozumowania moralnego i sumienia (teoria

Kolberga), koncepcje przywiązania związane z rozwojem emocjonalnym i społecznym (teoria Bowlby'ego), koncepcje kryzysów rozwojowych (teoria Eriksona). Rozwój sfer funkcjonowania człowieka rozwój poznawczy, rozwój emocjonalny, rozwój społeczny, rozwój osobowości i tożsamości.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia dotyczące rozwoju; mechanizmy związane z rozwojem sfery poznawczej, emocjonalnej i społecznej.

Umiejętności (potrafi): zdefiniować podstawowe pojęcia dotyczące rozwoju człowieka.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): pogłębiania swojej wiedzy dotyczącej rozwoju człowieka w cyklu życia.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

3. Komunikacja interpersonalna w pracy socjalnej

Cel kształcenia: przybliżenie wiedzy na temat procesu komunikowania się interpersonalnego ze szczególnym uwzględnieniem relacji pracownik socjalny- klient. Poznanie zasad obowiązujących w kontakcie bezpośrednim, rozpoznawanie i diagnozowanie własnych barier komunikacyjnych, uświadomienie znaczenia komunikacji werbalnej i niewerbalnej.

Treści merytoryczne: proces komunikowania się oraz umiejętności interpersonalne - informacje wstępne. Słuchanie jako podstawa porozumiewania się i narzędzie skutecznej pomocy. Mowa ciała jako ważny element kontaktu interpersonalnego pomiędzy pracownikiem socjalnym a klientem. Bariery w komunikowaniu się. Asertywność jako nieinwazyjny sposób komunikowania się z klientem. Umiejętności interpersonalne pracownika socjalnego - podsumowanie zdobytej wiedzy i umiejętności oraz autoanaliza.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): proces komunikowania się, umiejętności interpersonalne, zakłócenia w komunikowaniu się; werbalne i niewerbalne aspekty komunikacji.

Umiejętności (potrafi): wypowiadać się w mowie i na piśmie na tematy związane ze znaczeniem umiejętności interpersonalnych w zawodach pomocowych w oparciu o literaturę i umiejętności ćwiczone podczas zajęć.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): refleksji nad własnymi umiejętnościami interpersonalnymi w kontekście wykonywania zawodów pomocowych; dokonania autoanalizy umiejętności interpersonalnych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

4. Gerontologia społeczna

Cel kształcenia: poznanie osobowości osób starszych, ich potrzeb i miejsca w środowisku życia. Wyposażenie w wiedzę na temat aktywności tej grupy i jej znaczeniu w zdrowym starzeniu się. Wdrożenie do refleksyjnego analizowania zachowań seniorów oraz poznanie głównych działań przygotowujących do tego etapu życia.

Treści merytoryczne – wykłady: charakterystyka gerontologii jako nauki społecznej: początki i jej rozwój, przedmiot, podstawowe pojęcia, cele i zadania. Demograficzne starzenie się świata i polskiego społeczeństwa: główne problemy i konsekwencje społeczne. Biologiczne, psychologiczne i społeczne aspekty starzenia się człowieka. Pamięć dzieciństwa: wspomnienia jako ważny element codzienności seniorów. Przygotowanie do starości. Możliwości aktywizowania się osób starszych: style życia w starości. Procesy adaptacyjne w trzecim wieku oraz czynniki warunkujące adaptację do zmian Uniwersytety trzeciego wieku jako instytucje rozwijające potrzeby intelektualne, społeczne i kulturalne seniorów. Podstawowe elementy geriatryi.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: gerontologia jako nauka o późnej dorosłości. Wychowanie do starości. Główne kategorie zależności w starości. Charakterystyka procesu starzenia się człowieka. Potrzeby osób starszych i możliwości ich zabezpieczenia. Rola rodziny w życiu seniorów. Instytucje pomocowe wobec problemów osób w podeszłym wieku. Sytuacja

emerytów w zmieniającej się rzeczywistości społeczno-ekonomicznej. Choroby i ich rozpoznawanie w trakcie opieki i wspierania osób starszych w procesie opieki i wsparcia.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): proces rozwoju człowieka w późnej dorosłości w aspekcie biologicznym, psychologicznym i społecznym oraz różne kwestie społeczne dotyczące seniorów, ich specyfikę i uwarunkowania społeczno-ekonomiczne.

Umiejętności (potrafi): zaobserwować i zinterpretować problemy społeczne w grupie seniorów i analizować, wiążąc je z działaniami społecznymi; wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu gerontologii w celu analizy i interpretowania zaobserwowanych problemów osób starszych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji o potrzebie profesjonalnych zachowań w pracy z osobami starszymi i dostrzegania zasad etycznych w działaniu na ich rzecz.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

5. Struktura i organizacja pomocy społecznej w Polsce

Cel kształcenia: przyswojenie podstawowych pojęć związanych z pomocą społeczną i pracą socjalną. Wskazywanie podobieństw i różnic w strukturze organizacyjnej pomocy społecznej na przestrzeni lat. Zapoznanie z zadaniami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Łączenie teorii dotyczącej struktury pomocy społecznej z jej zastosowaniem praktycznym. Zapoznanie z zasadami i formami współdziałania organizacji pozarządowych z administracją publiczną w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej. Wdrażanie do analizowania aktów prawnych. Zapoznanie ze strukturą i organizacją systemu pomocy społecznej w Polsce oraz z rodzajami wsparcia i opieki nad wybranymi grupami osób potrzebujących.

Treści merytoryczne – wykłady: społeczno-ekonomiczne przesłanki powstania systemu pomocy społecznej w Polsce. Ustawy o pomocy społecznej. Analiza aktualnej struktury organizacyjnej pomocy społecznej w Polsce. Istota, cele, zadania, zakres i formy pomocy społecznej w świetle ustaw o pomocy społecznej. Rola kapitału ludzkiego i sił społecznych w organizacji pomocy społecznej. Struktura i zasady funkcjonowania głównych instytucji pomocy społecznej w Polsce. Zabezpieczenie społeczne w czasach globalizacji społeczeństwa i indywidualizacji ryzyka.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: prezentacja (poprzedzona pracą w grupach) nt.: Specyfika i rodzaje działań pomocowych podejmowanych na rzecz osób ubogich i bezrobotnych, niepełnosprawnych, uzależnionych, bezdomnych, rodzin dysfunkcyjnych oraz osób starszych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): różne rodzaje i relacje między strukturami systemu pomocy społecznej, instytucje życia społecznego w skali krajowej, międzynarodowej, międzykulturowej; strukturę i funkcje systemu pomocy społecznej, cele, podstawy prawne, organizacyjne i funkcjonowanie różnych instytucji socjalnych, opiekuńczo- wychowawczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań; diagnozować i prognozować ich sytuację oraz analizować strategie działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności społecznej wobec określonych jednostek potrzebujących; analizować własne działania i wskazywać obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych, opiekuńczych i kulturalnych w środowisku społecznym; podejmowania wyzwań zawodowych; aktywności, podejmowania trudu i wytrwałości w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

6. Podstawy metodyki pracy socjalnej

Cel kształcenia: nabycie wiedzy w zakresie pojęć związanych z metodyką pracy socjalnej, zgłębienie i uporządkowanie wiedzy na temat poszczególnych metod pracy socjalnej i umiejętności wykorzystywania ich w praktyce. Nabycie wrażliwości etycznej na potrzeby grup wymagających wsparcia i podejścia do zawodu w zgodzie z kodeksem etyki pracownika socjalnego.

Treści merytoryczne – wykłady: podstawowe pojęcia związane z warsztatem pracy pracownika socjalnego. Praca z przypadkiem – jako podstawowa metoda pracy socjalnej. Praca z grupą i rola grupy w pracy socjalnej, rodowód, definiowanie, modele, przykłady zastosowania. Organizowanie społeczności lokalnej jako metoda pracy socjalnej. Znaczenie komunikacji między pracownikiem socjalnym a klientem. Wypalenie zawodowe pracowników socjalnych. Kwestie bezpieczeństwa w pracy pracowników socjalnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: współczesna pomoc społeczna i jej problemy. Metoda pracy z indywidualnym przypadkiem, opracowywanie case study, tworzenie planu pracy z przypadkiem, krytyczna analiza metody. Metoda pracy grupowej, rodzaje grup, przykłady instytucji pomocowych wykorzystujących metodę pracy grupowej. Metoda organizowania środowiska, przykłady inicjatyw lokalnych opartych na tej metodzie. Analiza metod, modeli, schematów i zasad pracy socjalnej pod kątem ich praktycznego zastosowania. Współczesne tendencje w metodyce pracy socjalnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłócenia; metodykę pracy socjalnej przy wykonywaniu typowych zadań; normy i procedury stosowane w różnych obszarach działalności społecznej oraz współczesne tendencje w metodyce pracy socjalnej.

Umiejętności (potrafi): ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności społecznej, w odniesieniu do metodyki pracy pracownika socjalnego; posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu diagnozowania, analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pomocowych; generować rozwiązania konkretnych problemów socjalnych i przewidywać skutki planowanych działań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych i opiekuńczych w środowisku społecznym.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

7. Animacja społeczno-kulturalna

Cel kształcenia: zapoznanie z istotą działań, animacyjnych, z fazami pracy animacyjnej; przygotowanie do prawidłowego i skutecznego planowania i organizowania działań animacyjnych w środowisku lokalnym.

Treści merytoryczne – wykłady: pojęcie, funkcje i cele animacji społeczno-kulturalnej. Animator społeczny - kwalifikacje, wiedza, umiejętności i predyspozycje osobowościowe. Fazy pracy animatora w społeczności lokalnej. Projekt animacyjny – struktura. Działalność animacyjna instytucji kultury, oświaty, pomocy społecznej, organizacji i stowarzyszeń. Dobre praktyki na polu animacji w środowisku lokalnym.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: przygotowanie i realizacja własnych projektów animacyjnych w oparciu o fazy pracy animatora w modelu ścieżki pracy animacyjnej (diagnoza potrzeb, planowanie rozwoju, działania, ewaluacja, wyjście ze środowiska).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metodykę działań animacyjnych i ich uwarunkowania, fazy pracy animatora w modelu ścieżki pracy animacyjnej; potrzebę przestrzegania zasad i norm etycznych w pracy animacyjnej.

Umiejętności (potrafi): działać w zespole pełniąc różne role, zaprojektować działania animacyjne w oparciu o model ścieżki pracy animacyjnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania społeczno-kulturalne; współpracy ze środowiskiem lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

8. Polityka społeczna

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi elementami polityki społecznej państwa. Ukazanie realizacji reform społecznych w Polsce – stan i konsekwencje. Dylematy polityki społecznej. Przedstawienie możliwości pomocy państwa osobom, grupom oraz całym środowiskom znajdującym się w trudnej sytuacji. Ukazanie podstaw prawnych i organizacyjnych oświaty w Polsce oraz realizowanych Reform Systemu Edukacji. Wdrażanie do analizowania aktów prawnych.

Treści merytoryczne – wykłady: źródła polityki społecznej; definicja polityki społecznej i jej zakres; związki polityki społecznej z innymi dziedzinami wiedzy; zasady i narzędzia polityki społecznej; podmioty polityki społecznej. Polityka społeczna centralna, regionalna i lokalna. Edukacja i kreowanie kapitału ludzkiego (pojęcia „oświaty” i „edukacji”; szkolnictwo polskie po 1989 roku – szanse i bariery edukacyjne; podmioty działające na rzecz edukacji; Reforma Systemu Edukacji w Polsce w odniesieniu do polityki społecznej). Wychowanie do pracy i do bezrobocia. Konsumpcja a styl życia (wartości społeczne, hierarchie wartości i styl życia – dylemat „mieć” czy „być”; konsumpcja i dobrobyt społeczny; nowe wyzwania dla stylu życia i konsumpcji). Bezdomność jako najdotkliwsza kwestia społeczna.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: rozwiązania polityki społecznej wobec poszczególnych kwestii społecznych. Prezentacja (poprzedzona pracą w grupach) nt.: handel ludźmi jako globalny problem społeczny, polityka społeczna wobec osób starszych, dyskryminacja a równouprawnienie – zadania dla polityki społecznej, niewolnictwo pracy jako problem społeczny, społeczne wykluczanie i społeczne włączanie, migracje jako problem społeczny, problemy społeczne o podłożu ekologicznym, problemy samotnego rodzicielstwa, niepełnosprawność w dobie Web 2.0. – znaczenie portali społecznościowych dla osób z niepełnosprawnościami, promocja zdrowia psychicznego w edukacji dzieci i młodzieży, zdrowie społeczeństwa jako problem polityki społecznej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe teorie dotyczące pomocy, wsparcia, integracji, aktywizacji, wykluczenia i rozumie uwarunkowania tych procesów; politykę społeczną oraz o jej przedmiotowe i instytucjonalne powiązania z pracą socjalną.

Umiejętności (potrafi): obserwować i interpretować zjawiska społeczne, analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności społecznej; posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań społecznych; generować rozwiązania konkretnych problemów socjalnych i społecznych, prognozować przebieg ich rozwiązania oraz przewidywać skutki planowanych działań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych i opiekuńczych i kulturalnych w środowisku społecznym; podejmowania wyzwań zawodowych, aktywności, trudu i wytrwałości w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

9. Metodyka pracy socjalnej

Cel kształcenia: nabycie wiedzy w zakresie pojęć związanych z metodyką pracy socjalnej, zgłębienie i uporządkowanie wiedzy na temat poszczególnych metod pracy socjalnej

i umiejętności wykorzystywania ich w praktyce. Nabycie wrażliwości etycznej na potrzeby grup wymagających wsparcia i podejścia do zawodu w zgodzie z kodeksem etyki pracownika socjalnego.

Treści merytoryczne – wykłady: praca socjalna oparta na zasobach. Zagrożenia w zawodzie pracownika socjalnego. Pracownik socjalny – człowiek środowiska czy instytucji? Współczesne rozwiązania w pracy socjalnej z osobami z niepełną sprawnością. Praca socjalna z osobami starszymi.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: kontrakt socjalny- podstawy teoretyczne i nauka posługiwania się narzędziem. Nowe paradygmaty w pracy socjalnej. Koncepcja empowerment jej wykorzystanie w działaniach socjalnych. Konferencja Grupy Rodzinnej.

Wykorzystanie elementów TSR w pracy z klientem pomocowym. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach. Zmiana paradygmatów w opiece nad dzieckiem i rodziną. Inne metody pracy socjalnej: mediacja, videotrening komunikacji, wolontariusz w rodzinie, streetworking.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): różne dziedziny działania pomocowego w zakresie terminologii, teorii i metodyki pracy socjalnej.

Umiejętności (potrafi): w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i w piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień z obszaru pracy socjalnej z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych; ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności społecznej, w odniesieniu do metodyki pracy pracownika socjalnego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doceniania znaczenia nauk społecznych i odnoszenia zdobytej wiedzy do projektowania działań zawodowych w polu pracy socjalnej; podejmowania refleksji o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych, opiekuńczych i innych w środowisku lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

10. Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa 1

Cel kształcenia: kształtowanie wiedzy z prawa autorskiego oraz zasad pisania opracowania naukowego oraz umiejętności analizy i wykorzystania materiałów źródłowych, a także wiedzy z metodologii badań społecznych, które to mają prowadzić do opracowania planu i części teoretycznej pracy dyplomowej.

Treści merytoryczne: wybór tematu pracy i jej wstępna koncepcja (praca promocyjna o charakterze badawczym). Wybrane elementy prawa autorskiego. Plagiat i zasady pisarstwa naukowego. Opracowywanie not bibliograficznych i przypisów. Przygotowanie planu pracy i opracowanie fragmentu części teoretycznej pracy. Dobór i wstępna analiza literatury naukowej (materiałów źródłowych) pod kątem tematu pracy dyplomowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy metodologii badań społecznych (główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w naukach społecznych); zasady prowadzenia badań w pracy socjalnej; planowanie badań empirycznych i sporządzanie not bibliograficznych.

Umiejętności (potrafi): sprawnie posługiwać się terminologią z zakresu pracy socjalnej; poddać krytycznej analizie i syntezie literaturę naukową, a także samodzielnie wyciągać wnioski z artykułów naukowych z zakresu pracy socjalnej i powiązanych z nią dyscyplin naukowych; interpretować zjawiska społeczne.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści; analizowania literatury naukowej i uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w polu pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

11. Kwestie społeczne

Cel kształcenia: zaprezentowanie i usystematyzowanie wiedzy dotyczącej problemów w ujęciu makro-mezo i mikrospołecznym, wyposażenie w umiejętność analizowania i syntezy wiedzy zdobytej z zakresu omawianych problemów społecznych, a także dostrzeganie, interpretowanie i wyciąganie wniosków dla działań o charakterze praktycznym.

Treści merytoryczne – wykłady: kwestie i problemy społeczne w ujęciu teoretycznym. Problemy społeczne w Polsce i na świecie. Kwestie społeczne o podłożu społeczno-gospodarczym, politycznym, ekologicznym i cywilizacyjno-kulturowym.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: wyż i niż demograficzny -problemy współczesnego świata. Migracje jako problem społeczny. Marginalizacja i wykluczenie społeczne. Problemy społeczne w sferze pracy.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia z zakresu omawianych problemów, wraz z przyczynami i uwarunkowaniami omawianych zjawisk; złożoność omawianych kwestii i zachodzących w ich obrębie procesów.

Umiejętności (potrafi): dokonywać interpretacji i wyciągać wnioski dotyczące zagadnień związanych z kwestiami i problemami społecznymi; wypowiadać się w mowie i piśmie na temat współczesnych zagadnień społecznych w Polsce i na świecie, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): otwartości na różnorodność, wielość podejść i interpretacji kwestii i problemów społecznych; interesowania się i śledzenia zmian zachodzących w obrębie omawianych zjawisk i akceptowania wielości proponowanych rozwiązań.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

12. Międzynarodowa praca socjalna

Cel kształcenia: dostarczanie ogólnej wiedzy o genezie i współczesnych zadaniach i wyzwaniach międzynarodowej pracy socjalnej oraz statusie, kształceniu i zadaniach profesjonalnych pracowników socjalnych w krajach UE, a także kształtowanie umiejętności i kompetencji profesjonalnych związanych z analizą porównawczą zagadnień związanych z pracą socjalną w różnych krajach UE oraz wyposażenie w umiejętności interpretowania różnych kwestii w kontekście różnicowań narodowych, społecznych i kulturowych.

Treści merytoryczne – wykłady: założenia międzynarodowej pracy socjalnej oraz współczesne paradygmaty pracy socjalnej w aspekcie międzynarodowym. Analiza komparatystyczna systemów pomocy społecznej i modeli polityki społecznej w krajach europejskich. Status zawodu i kształcenie do pracy socjalnej w Europie. Obszary badań i nowe problemy w polu międzynarodowej pracy socjalnej. Programy i strategie działań socjalnych na rzecz określonych kategorii klientów w innych krajach. Etyka zawodowa i odpowiedzialność profesjonalna pracownika socjalnego w perspektywie międzynarodowej.

Treści merytoryczne – ćwiczenia: geneza i rozwój międzynarodowej pracy socjalnej - jej cele i zadania. Praca socjalna jako działalność profesjonalna i społecznej w ujęciu międzynarodowym. Status zawodu, kwalifikacje pracownika socjalnego w UE i rozwój kształcenia do pracy socjalnej w Europie. Programy pracy socjalnej na rzecz określonych kategorii klientów w krajach Unii Europejskiej oraz przykłady dobrych praktyk pracy socjalnej z migrantami, bezrobotnymi, ubogimi, bezdomnymi, rodziną ryzyka, seniorami oraz systemy opieki nad dzieckiem w Europie. Kodeksy etyczne pracowników socjalnych w ujęciu międzynarodowym.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): współczesne kierunki rozwoju międzynarodowej pracy socjalnej, jej historyczne, narodowe i kulturowe uwarunkowania; międzynarodowe zadania i problemy pracy socjalnej, programy działań wspierających wobec osób wykluczanych w różnych krajach

europejskich; status zawodu pracownika socjalnego i kształcenie pracowników socjalnych w krajach UE.

Umiejętności (potrafi): sprawnie posługiwać się terminologią z zakresu pracy socjalnej w aspekcie międzynarodowym; poddać krytycznej analizie i syntezie literaturę naukową i źródła dotyczące programów wsparcia na rzecz różnych kategorii klientów w krajach UE; samodzielnie analizować kwestie społeczne i działania socjalne w aspekcie komparatystycznym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści z zakresu międzynarodowej pracy socjalnej, a także analizowania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów społecznych i dobrych praktyk w ujęciu komparatystycznym.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

13. Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa 2

Cel kształcenia: kształtowanie wiedzy z prawa autorskiego oraz zasad pisania opracowania naukowego. Kształtowanie umiejętności wykorzystanie materiałów źródłowych, wiedzy z metodologii badań społecznych oraz opracowania struktury, części teoretycznej oraz bibliografii pracy dyplomowej. Analiza materiałów źródłowych oraz opracowanie założeń metodologicznych pracy dyplomowej w tym: zdefiniowanie przedmiotu, celów, problematyki, metod i technik zastosowanych w badaniach.

Treści merytoryczne: wybór tematu pracy i analiza materiałów źródłowych (z uwzględnieniem struktury pracy promocyjnej o charakterze badawczym). Dyskusja nad wybranymi elementami prawa autorskiego. Zasady pisarstwa naukowego. Noty bibliograficzne. Przygotowanie planu pracy dyplomowej. Opracowanie części teoretycznej pracy. Dobór i analiza literatury naukowej (materiałów źródłowych) pod kątem tematu pracy dyplomowej. Opracowanie założeń metodologicznych pracy dyplomowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): charakter interdyscyplinarnych badań pracy socjalnej; strategie badawcze i terminologię z zakresu metodologii badań społecznych oraz jej zastosowaniach na poziomie podstawowym.

Umiejętności (potrafi): sprawnie posługiwać się terminologią z zakresu pracy socjalnej; poddać krytycznej analizie i syntezie literaturę naukową, a także samodzielnie wyciągać wnioski z artykułów naukowych z zakresu pracy socjalnej i powiązanych z nią dyscyplin naukowych; formułować przedmiot, cel i metody badań w obszarze pracy socjalnej; poddać analizie problemy badawcze i hipotezy; samodzielnie konstruować narzędzia badawcze.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści; analizowania literatury naukowej i uznawania znaczenia wiedzy w aplikowaniu zasad metodologii badań społecznych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

14. Praca socjalna a niepełnosprawność

Cel kształcenia: nabycie podstawowej wiedzy w zakresie pracy socjalnej z osobami z niepełnosprawnością (i ich rodzinami) oraz wskazanie możliwości wzmacniania funkcjonowania osób z niepełną sprawnością w społeczeństwie.

Treści merytoryczne: misja i cele pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi, definicje, skala i dynamika zjawiska niepełnej sprawności, instrumenty polskiej polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnością i prawa osób niepełnosprawnych, wybrane problemy sytuacji osób z niepełnosprawnością.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawową wiedzę dotyczącą systemu orzecznictwa i wsparcia osób z niepełnosprawnością w Polsce oraz założenia pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi, zasady dobrego kontaktu.

Umiejętności (potrafi): wskazać osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom wyspecjalizowane placówki, organizacje wspierające.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): stosowania zasad dobrego kontaktu i wykorzystania znajomości organizacji systemu wsparcia w celu niesienia pomocy osobom z niepełnosprawnością.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

15. Ewaluacja w pracy socjalnej

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi założeniami ewaluacji rozumianej jako proces wspierający rozwój pracy socjalnej, przedstawienie paradygmatów badań ewaluacyjnych (tradycyjne i alternatywne podejścia), a także nabycie umiejętności konstruowania prostych narzędzi ewaluacyjnych.

Treści merytoryczne – wykłady: ewaluacja: historyczne źródła i czynniki rozwoju, zagadnienia terminologiczne i typologie, podstawowe kryteria, proces, metody; rola w pomocy społecznej; relacja między superwizją pracy socjalnej a ewaluacją pomocy społecznej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: wprowadzenie (omówienie tematyki zajęć, form zaliczenia, podział na grupy); ewaluacja w pracy z: indywidualnym przypadkiem, w środowisku lokalnym – przykład badań, instytucji – przykłady, działań podejmowanych przez instytucje pomocy społecznej na rzecz młodzieży; przegląd metod monitorowania bezdomności; skonstruowanie prostego narzędzia ewaluacyjnego i jego omówienie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie ewaluacji, jej rodzaje i funkcje, etapy procesu badań ewaluacyjnych, a także przestrzenie realizacji badań ewaluacyjnych w systemie pomocy społecznej;.

Umiejętności (potrafi): prezentować własne pomysły dotyczące badań ewaluacyjnych odwołując się do wybranych perspektyw teoretycznych oraz poglądów różnych autorów; posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu konstruowania badań ewaluacyjnych i poddawania ich analizie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania otwartości na projektowanie badań ewaluacyjnych; poddawania analizie własnego podejścia od ewaluacji pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

16. Prawo socjalne w Polsce

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi unormowaniami prawnymi funkcjonowania pomocy społecznej.

Treści merytoryczne – wykłady: podstawowe pojęcia prawnicze. Struktura prawa. Organizacja pomocy społecznej w aktach pranych. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego, warunki uzyskania. Świadczenia dla rodzin i osób samotnych w trudnych sytuacjach życiowych. Wspieranie osób bezdomnych, bezrobotnych. System ubezpieczenia zdrowotnego. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Piecza zastępcza. Ośrodki wsparcia dla osób samotnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: formy pomocy społecznej -realizowane przez samorządy - realizowane przez organy państwowe – pomoc organizacji pozarządowych, religijnych. Podstawy faktyczne i formalne uzyskiwania zasiłków -jednorazowych - zasiłków stałych. Zasiłki rodzinne i wymogi ich uzyskiwania (kryteria przyznawania). Formy wsparcia celowego i praca socjalna. Mieszkania socjalne. Spółdzielnie socjalne. Wsparcie osób opuszczających zakłady karne, lecznicze.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę i funkcje systemu pomocy społecznej; cele, podstawy prawne organizacji i funkcjonowania różnych instytucji socjalnych.

Umiejętności (potrafi): zastosować przepisy prawa do zdiagnozowania lub udzielenia pomocy socjalnej; posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności pomocowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pomocowe.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

17. Multikulturowość w pracy socjalnej

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi pojęciami i założeniami edukacji międzykulturowej oraz metodyką pracy socjalnej z migrantami, uchodźcami oraz mniejszościami narodowymi i etnicznymi, a także wyposażenie w wiedzę, umiejętności i kompetencje związane z działaniami profesjonalnymi oraz zasadami pracy w środowisku multikulturowym. Dostarczenie wiedzy o instytucjach pomocy społecznej, organizacjach międzynarodowych i pozarządowych podejmujących wsparcie na rzecz migrantów, uchodźców oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

Treści merytoryczne - wykłady: wielokulturowość, międzykulturowość, transkulturowość - ujęcie definicyjne. Założenia i zadania edukacji międzykulturowej oraz wielokulturowej. Prawne, instytucjonalne i społeczne aspekty polityki UE i Polski na rzecz migrantów, uchodźców oraz mniejszości narodowych i etnicznych. Eurosieroctwo - ujęcie definicyjne, charakterystyka migracji rodzicielskich, psychospołeczne i społeczne skutki migracji rodzin, zachowanie dziecka z rodziny migracyjnej, formy opieki i pomocy eurosierotom.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: międzykulturowość w edukacji i pracy socjalnej. Tolerancja i podmiotowość a problemy stereotypizacji w wielokulturowej Europie. Polityka spójności i działania na rzecz migrantów oraz uchodźców w na świecie, w UE i Polsce. Migrant i uchodźca jako klient pomocy społecznej. Podstawy metodyki pracy socjalnej z migrantami, uchodźcami i mniejszościami narodowymi i etnicznymi. Analiza działalności wybranych instytucji i organizacji na rzecz migrantów, uchodźców oraz mniejszości narodowych i etnicznych. Rola instytucji pomocy społecznej w kreowaniu systemu wsparcia oraz diagnozowaniu i integracji tych środowisk.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawową terminologię oraz założenia edukacji multikulturowej, integracji społecznej, tolerancji, stereotypizacji, struktur społecznych (międzynarodowych i polskich) związanych z migrantami, uchodźcami i mniejszościami narodowymi czy etnicznymi; metodykę oraz zasady działania profesjonalnego w pracy socjalnej na rzecz migrantów, uchodźców, grup mniejszości narodowych i etnicznych.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się podstawową terminologią związaną z edukacją multikulturową, integracją oraz pracą socjalną w multikulturowym kontekście; dokonać analizy założeń teoretycznych i działań profesjonalnych na rzecz migrantów, uchodźców i mniejszości narodowych czy etnicznych; dokonać analizy własnych działań zawodowych w tym zakresie oraz stosować podstawowe zasady i metody pracy na rzecz migrantów, uchodźców i mniejszości narodowych czy etnicznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania wrażliwości na występujące w społeczeństwie problemy, uprzedzenia, dyskryminację i niesprawiedliwość społeczną; poszanowania praw mniejszości; unikania stereotypów i uprzedzeń wobec przedstawicieli innych kultur.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

18. Interwencja kryzysowa

Cel kształcenia: zapoznanie z zasadami profesjonalnej interwencji kryzysowej w rodzinie. Pojęcie kryzysu psychologicznego. Charakterystyka wydarzeń krytycznych (kryzysy rozwojowe, egzystencjalne, sytuacyjne). Przedstawienie modeli interwencji kryzysowej.

Refleksja nad rodzajami udzielanego wsparcia oraz kompetencjami społecznymi w pracy interwencyjnej.

Treści merytoryczne - wykłady: definicje pojęcia „interwencja kryzysowa”. Historia interwencji kryzysowej. Cele i charakterystyczne cechy. Etapy interwencji kryzysowej. Pojęcie kryzysu psychologicznego. Rodzaje kryzysów (rozwojowe, egzystencjalne, sytuacyjne). Modele interwencji kryzysowej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: rodzaje kryzysów w rodzinie (normatywne, losowe, endogenne). Przemoc w rodzinie - formy pomocy. Przemoc wobec dzieci. Diagnoza kryzysu w rodzinie (rozpoznawanie, ocena) oraz strategie indywidualnej interwencji kryzysowej. Kompetencje społeczne w pracy interwencyjnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie kryzysu psychologicznego, modele interwencji kryzysowej oraz działania podejmowane w ramach interwencji kryzysowej (zasady pomocy).

Umiejętności (potrafi): wskazać zasady pomocy udzielanej w sytuacji kryzysowej, różnicę pomiędzy interwencją kryzysową a pomocą psychologiczną oraz terapią krótkoterminową.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): udzielania wsparcia w sytuacji kryzysowej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

19. Aksjologia pracy socjalnej

Cel kształcenia: wprowadzenie w problematykę aksjologii pracy socjalnej. Ukazanie etycznych dylematów związanych z działalnością socjalną, a także wyposażenie w umiejętności interpretowania różnych problemów i dylematów etycznych w pracy socjalnej z wybranymi kategoriami klientów. Kreowanie podejścia etycznego do człowieka potrzebującego wsparcia i pomocy.

Treści merytoryczne - wykłady: wprowadzanie w problematykę aksjologii ogólnej. Wartości, etyka, normy, zasady. Aksjologiczne podstawy pracy socjalnej - rys historyczny. Znaczenie wartości w życiu człowieka - w poszukiwaniu paradygmaty aksjologicznego. Praca socjalna - wybrane konteksty aksjologiczne. Pracownik socjalny jako profesjonalista w pomaganiu innym. Odpowiedzialność systemu pomocy społecznej wobec osób poszukujących wsparcia i pomocy. Odpowiedzialność etyczna w pracy socjalnej - dylematy i granice działań - pomiędzy pomocniczością a opiekuńczością.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: analiza zapisów kodeksu etycznego pracowników socjalnych. Aksjologiczne podstawy działań socjalnych w odniesieniu do wybranych kategorii klientów. Dylematy etyczne, konflikt wartości, świat wartości pracownika socjalnego i jednostki/rodziny wspomaganej. Wartości w pracy socjalnej a problemy społeczne w pracy służb społecznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady i normy etyczne w zawodzie pracownika socjalnego, normy i reguły prawno-etyczne organizujące struktury i instytucje społeczne i rządzące nimi prawidłowości, ich źródła aksjologiczne oraz sposoby działania.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne; przewiduje skutki konkretnych działań społecznych- wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygnięcia dylematów aksjologicznych pojawiających się w pracy zawodowej pracownika socjalnego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą; poszukiwania optymalnych rozwiązań; postępowania zgodnie z zasadami aksjologii pracy socjalnej - prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów aksjologicznych związanych z wykonywaniem zawodu.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

20. Profilaktyka społeczna w pracy socjalnej

Cel kształcenia: zapoznanie z poziomami, strategiami, modelami i rodzajami oddziaływań profilaktycznych, ukazanie profilaktyki społecznej w pracy socjalnej, wskazanie przyczyn niepożądanych zjawisk społecznych w współczesnym świecie oraz sposobów zapobiegania tym problemom, wyposażenie w umiejętności analizowania i interpretowania zachowań ludzkich, działań profilaktycznych, przykładów dobrych praktyk oraz generowania własnych rozwiązań. Poznanie instytucjonalnego systemu zapobiegania dysfunkcjom i patologiom społecznym oraz wspierania osób podejmujących ryzykowane działania. Współczesne problemy dzieci i młodzieży oraz środowisk rodzinnych. Kompetencje pracowników socjalnych i udział pomocy społecznej w systemie profilaktyki społecznej. Współpraca instytucjonalna w zakresie działań profilaktycznych. Realizowane programy profilaktyki społecznej.

Treści merytoryczne - wykłady: przegląd koncepcji i poglądów na temat profilaktyki jej celów i poziomów; modele i rodzaje oddziaływań profilaktycznych w pracy socjalnej; koncepcje wyjaśniające zachowania ryzykowne; problemy i zagrożenia społeczne wśród klientów pomocy społecznej; rodzina, szkoła, środowisko lokalne jako miejsca realizacji działań profilaktycznych; oddziaływania profilaktyczne w przestrzeni życia człowieka – czynniki warunkujące efektywność tych działań.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: diagnoza uzależnienia i współuzależnienia; instytucjonalny system pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzinom; ryzykowne zachowania dzieci i młodzieży; rodzaje profilaktyki, programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży; współpraca pracowników socjalnych i kuratorów sądowych, sądowa praca socjalna; profilaktyka zachowań suicydalnych; przeciwdziałanie przemocy w środowisku rodzinnym; streetworking (praca uliczna), partyworking. Zadania instytucji pomocy społecznej i wsparcia środowiskowego w obszarze realizowania profilaktyki społecznej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe kwestie społeczne oraz współczesne problemy dzieci i młodzieży oraz środowisk rodzinnych, a także klientów pomocy społecznej, charakteryzujących się ryzykownymi zachowaniami; zagadnienia z obszaru profilaktyki społecznej, instytucjonalnego systemu zapobiegania dysfunkcjom i patologiom społecznym oraz wspierania osób podejmujących ryzykowane działania; kompetencje pracowników socjalnych i udział pomocy społecznej w systemie profilaktyki społecznej; zakres współpracy instytucjonalnej w zakresie działań profilaktycznych oraz realizowanych programów profilaktyki społecznej.

Umiejętności (potrafi): interpretować ryzykowne zachowania grup społecznych oraz przyporządkować je do zadań różnych instytucji pomocowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): refleksji nad sensem i potrzebą podejmowania działań profilaktycznych w obszarze pomocy społecznej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

21. Superwizja w pracy socjalnej

Cel kształcenia: przybliżenie wiedzy na temat metody podnoszenia jakości pracy jaką jest superwizja oraz okoliczności zastosowania jej w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w pracy socjalnej. Nabycie umiejętności analizowania i rozwiązywania problemów z jakimi spotkają się pracownicy socjalni w toku swojej pracy oraz zachęcenie do rozwijania własnych umiejętności interpersonalnych oraz uświadomienie sobie własnej filozofii pomagania.

Treści merytoryczne - wykłady: superwizja – wprowadzenie w problematykę: historyczne korzenie superwizji, płaszczyzna definicyjna. Rodzaje, cele, funkcje, modele superwizji. Superwizja jako proces ciągłego uczenia się i realizacji idei refleksyjnej praktyki. Struktura sesji superwizyjnej. Superwizja jako profilaktyka wypalenia zawodowego.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: pomaganie jako zdystansowana troska – refleksja nad własną filozofią pomagania. Metody i techniki stosowane w superwizji. Sesja superwizyjna – zajęcia praktyczne. Relacje między superwizorem a pracownikami korzystającymi z superwizji - gry transakcyjne w superwizji. Problemy pracowników socjalnych i możliwości ich rozwiązania za pomocą superwizji – przykłady dobrych praktyk.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): rodzaje superwizji wraz z ich funkcjami; metody i techniki stosowane w superwizji pracy socjalnej.

Umiejętności (potrafi): analizować problemy pracowników socjalnych, połączyć je z określonym rodzajem superwizji oraz ocenić przydatność tych praktyk.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dokonania analizy własnego podejścia do pomagania; dyskusji na temat sensu i potrzeby podejmowania działań superwizyjnych podnoszących jakość pracy pracownika socjalnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

22. Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa 3

Cel kształcenia: pogłębienie wiedzy z zakresu prowadzenia badań w polu pracy socjalnej oraz podstawowych umiejętności sposobów analizy, prezentacji, weryfikacji wyników badań oraz ich interpretacji i wnioskowania, a także przygotowanie raportu z badań.

Treści merytoryczne: prowadzenie badań i przygotowanie raportu w formie analiz statystycznych, opisu wyników i ich interpretacji. Dopracowanie części teoretycznej, metodologicznej i empirycznej pracy dyplomowej wraz z wnioskami końcowymi oraz bibliografią.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): miejsce pracy socjalnej w systemie nauk humanistyczno-społecznych oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi; zasady badań w polu pracy socjalnej, ich analizę i interpretację.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać elementarną wiedzę teoretyczną i metodologiczną w celu pozyskiwania danych empirycznych w obszarze zainteresowań badawczych w polu pracy socjalnej; korzystać z podstawowych zasad i metod prowadzenia badań w polu pracy socjalnej; samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności w pisaniu pracy licencjackiej korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii; posługiwać się zasadami etycznymi podczas prowadzenia badań własnych oraz formułowania wniosków w pracy dyplomowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji nad przestrzeganiem zasad etyki w prowadzeniu badań społecznych; dostrzegania i formułowania problemów badawczych oraz dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, poszukiwania optymalnych rozwiązań i postępowania zgodnie z zasadami etyki.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

23. Podstawy mediacji i negocjacji

Cel kształcenia: wyposażenie w podstawową wiedzę na temat dynamiki konfliktów, procesu mediacji i negocjacji, w tym praw oraz obowiązków mediatora. Wzmacnianie kompetencji komunikacyjnych, ćwiczenie się w roli negocjatora i mediatora.

Treści merytoryczne - wykłady: konflikt i jego dynamika, sposoby i strategie rozwiązywania konfliktów. Negocjacje: zasady, warunki, fazy, techniki, style negocjacyjne. Mediacje - wprowadzenie w zagadnienia mediacji. Zasady i standardy mediacji. Prawne i organizacyjne aspekty funkcjonowania procedur mediacyjnych. Etyka w pracy mediatora.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: konflikt - wady i zalety, określanie własnego stylu rozwiązywania konfliktu. Podstawy i techniki skutecznej komunikacji w sytuacjach konfliktowych. Negocjacje - ćwiczenie rozpoznawania stanowisk, interesów oraz potrzeb,

umiejętności przygotowywania się do negocjacji, korzystania z technik negocjacyjnych. Postępowanie mediacyjne - przebieg mediacji wg Moore'a. Etyka postępowania mediacyjnego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): dynamikę konfliktów, ich rodzaje i strategie podejścia do konfliktu; definicję pojęcia negocjacji i mediacji oraz przebieg obu procesów.

Umiejętności (potrafi): przygotować się na elementarnym poziomie do poprowadzenia negocjacji i mediacji, posługując się wiedzą zdobytą na zajęciach.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): bardziej świadomego zarządzania sytuacjami konfliktowymi.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

24. Warsztaty artystyczne z elementami dramy

Cel kształcenia: kształtowanie kompetencji i umiejętności w zakresie działalności artystycznej. Rozbudzanie wyobraźni i inwencji twórczej, poszukiwanie różnych środków ekspresji wypowiedzi artystycznej oraz rozwój własnego warsztatu pracy.

Treści merytoryczne: uczestnictwo i upowszechnianie kultury. Zasady projektowania działań artystycznych. Wyobraźnia i kreatywność w przestrzeni artystycznej. Kompozycja zdarzenia/dzieła artystycznego. Formy aktywności artystycznej. Drama jako zdarzenie parateatralne. Przygotowanie i realizacja projektów społeczno-kulturalnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę uczestników działalności społeczno-kulturalnej.

Umiejętności (potrafi): konstruować i organizować działania kulturalne oraz przeprowadzać ćwiczenia z zakresu podstaw dramy, integracji grupy i teatru.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykazywania aktywności w zakresie pracy w zespole oraz kreatywności w obszarze działalności społeczno-kulturalnej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

25. Marketing usług socjalnych

Cel kształcenia: zapoznanie z zagadnieniami marketingu usług socjalnych, a w szczególności przygotowanie do nowej roli przyszłego pracownika socjalnego w świetle orientacji marketingowej i znowelizowanej ustawy o pomocy społecznej.

Treści merytoryczne: istota marketingu i jego specyfika w pomocy społecznej. Cechy charakterystyczne rynku usług i klasyfikacja usług. Strategie marketingowe usług. Koncepcje i metody marketingu społecznego. Odbiorcy usług socjalnych. Znaczenie i rola personelu w kreowaniu jakości usług. Analiza i planowanie marketingowe dla organizacji świadczących usługi socjalne. Siedmioelementowa kompozycja elementów marketingu (7P). E- usługa i jej specyfika. Technika analityczna SWOT (Strengths - Weaknesses - Opportunities - Threats).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zagadnienia z dziedziny usług i marketingu.

Umiejętności (potrafi): zastosować w praktyce podstawowe koncepcje marketingu na rzecz instytucji pomocy społecznej; dokonać oceny jakości usług socjalnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doceniania znaczenia roli marketingu usług w pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

26. Przedmiot do wyboru II:

26.1. Blok A (asystentura rodzin): Poradnictwo socjalne i pedagogiczne

Cel kształcenia: przekazanie teoretycznych podstaw i praktycznych metod pomocy w sytuacjach problemowych. Przedstawienie podstawowych reguł pracy z klientem w procesie pomagania oraz zwrócenie uwagi na rolę i zadania doradcy (pracownika socjalnego) we współczesnej Polsce. Ukazanie funkcjonowania różnorodnych placówek o charakterze pomocowym.

Treści merytoryczne - wykłady: wprowadzenie do poradnictwa. Poradnictwo – pojęcia,

aspekty. Kierunki badań nad poradnictwem: pozytywistyczny, interpretatywny, emancypacyjno-krytyczny i postmodernistyczny. Prawne i organizacyjne ramy w poradnictwie. Profesjonalizm i zagadnienia etyczne w poradnictwie. Umiejętności i kompetencje służące pomaganiu. Stadia procesu pomagania. Poradnictwo jako interakcja międzyosobowa, działalność zorganizowana i forma pomocy społecznej. Metody i techniki pracy w różnych koncepcjach poradnictwa. Instytucje wsparcia i pomocy. Poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne. Technologie multimedialne w procesach pomocowych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: terminologia stosowania w poradnictwie. Podstawowe umiejętności interpersonalne w pracy z jednostką i grupą. Zapobieganie konfliktom i radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych. Formy pomocy rodzinie – poradnictwo rodzinne, poradnictwo małżeńskie. Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne. Poradnictwo socjalne. Poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy domowej. Poradnictwo seksualne. Szkoła w systemie poradnictwa i profilaktyki. Poradnictwo zawodowe w przestrzeni edukacyjnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zagadnienia z zakresu poradnictwa, podstawowe instytucje związane z systemem poradnictwa.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, konstruuje system działań pomocowych w oparciu o różnorodne formy pomocy społecznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji nad świadomością istotności zagadnień w obszarze poradnictwa na rzecz jednostek i rodzin.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

26.2. Blok B (środowiskowa praca socjalna): Poradnictwo zawodowe

Cel kształcenia: przedstawienie podstawowych reguł pracy z klientem w procesie pomagania oraz zwrócenie uwagi na rolę i zadania doradcy we współczesnej Polsce. Ukazanie funkcjonowania różnorodnych placówek o charakterze doradczym. Zapoznanie z teoretycznymi podstawami kompetentnej działalności doradcy zawodowego oraz zmieniającymi się trendami jej prowadzenia; rozwijanie umiejętności analizowania złożonych problemów związanych z działalnością doradcą.

Treści merytoryczne - wykłady: wprowadzenie do poradnictwa. Poradnictwo – pojęcia, aspekty. Kierunki badań nad poradnictwem (kierunek pozytywistyczny, interpretatywny, emancypacyjno-krytyczny, postmodernistyczny). Relacja pojęć: doradztwa zawodowe, poradnictwo zawodowe, orientacja zawodowa. Prawne i organizacyjne ramy w poradnictwie zawodowym. Profesjonalizm i zagadnienia etyczne w poradnictwie. Umiejętności i kompetencje służące pomaganiu. Stadia procesu pomagania. Poradnictwo wobec zmieniających się wzorów życia - norm, wartości, mody. Podstawy doradztwa zawodowego. Instytucje wsparcia i pomocy jednostkom zagrożonym marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Współczesne technologie multimedialne w procesach pomocowych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: poradnictwo zawodowe jako element edukacji całościowej. Doradca zawodowy - kwalifikacje i kompetencje (typy doradców). Metody i techniki pracy doradców zawodowych. Doradztwo zawodowe i pośrednictwo pracy. Wybrane teorie rozwoju zawodowego i wyboru zawodu. Instytucje działające w systemie poradnictwa zawodowego. Wypalenie zawodowe. Warsztat pracy doradcy zawodowego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zagadnienia z zakresu poradnictwa, w tym poradnictwa zawodowego; instytucje związane z systemem poradnictwa zawodowego.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, konstruować system działań pomocowych w oparciu o różnorodne formy pomocy społecznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykazywania aktywności w dalszym zdobywaniu wiedzy z zakresu poradnictwa zawodowego oraz dalszego samorozwoju.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

27. Przedmiot do wyboru III:

27.1. Blok A (asystentura rodzin): Diagnozowanie w pracy socjalnej

Cel kształcenia: przybliżenie wiedzy i umiejętności dotyczących diagnozowania w pracy socjalnej z dorosłymi, zwrócenie uwagi na budowanie warsztatu badawczego, ukazanie podstawowych sposobów diagnozowania w pracy socjalnej, zilustrowanych konkretnymi narzędziami diagnostycznymi.

Treści merytoryczne - wykłady: definicje diagnozy. Diagnoza i jej rodzaje. Geneza diagnozy w pomocy społecznej. Uwarunkowania procesu diagnostycznego. Kompetencje badacza i zasady etycznego postępowania. Proces diagnostyczny jako forma relacji międzyosobowej. Praktyczne i interpersonalne umiejętności w diagnozowaniu. Podstawowe metody, techniki i narzędzia badawcze w diagnozowaniu. Rola metod jakościowych w diagnozowaniu rodziny. Dylematy diagnostyczne w diagnozowaniu przemocy domowej. Diagnozowanie wybranych problemów społecznych. Przyrodniczy a humanistyczny model poznania człowieka. EBP w badaniu i działaniu na rzecz klientów.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: analiza wybranych problemów społecznych klientów pomocy społecznej. Uwarunkowania procesu diagnostycznego rodziny w pracy socjalnej. Analiza wybranych narzędzi diagnostycznych z obszaru pracy socjalnej. Wywiad środowiskowy. Narzędzia diagnostyczne WRZOS. Konstruowanie prostych narzędzi diagnostycznych. Analiza i interpretacja wyników badań. Diagnoza grup i środowisk lokalnych w pracy socjalnej. Etyczny wymiar badań diagnostycznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy tworzenia warsztatu badawczego umożliwiającego przeprowadzenie diagnozy wybranych problemów rodzin w pracy socjalnej oraz podstawowe narzędzia diagnostyczne; zasady etycznego postępowania w prowadzeniu badań diagnostycznych.

Umiejętności (potrafi): wykorzystywać podstawową wiedzę dotyczącą diagnozowania w prowadzeniu prostych badań diagnostycznych w pracy socjalnej; konstruować proste narzędzia badawcze oraz dokonywać interpretacji na piśmie uzyskanych wyników badań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uwzględniania etycznego wymiaru w badaniach diagnostycznych w pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

27.2. Blok B (środowiskowa praca socjalna): Diagnozowanie w pracy kuratora sądowego

Cel kształcenia: przybliżenie wiedzy i umiejętności dotyczących diagnozowania w pracy kuratorów sądowych, zwrócenie uwagi na budowanie warsztatu badawczego, ukazanie podstawowych sposobów diagnozowania w kurateli sądowej, zilustrowanych konkretnymi narzędziami diagnostycznymi.

Treści merytoryczne - wykłady: definicje diagnozy; diagnoza i jej rodzaje; geneza diagnozy w kurateli sądowej; uwarunkowania procesu diagnostycznego; kompetencje badacza i zasady etycznego postępowania; proces diagnostyczny jako forma relacji międzyosobowej; praktyczne i interpersonalne umiejętności w diagnozowaniu; podstawowe metody, techniki i narzędzia badawcze w diagnozowaniu; rola metod jakościowych w diagnozowaniu problemów osób dorosłych; zasady i etapy diagnozowania indywidualnych przypadków; zasady diagnozowania osób uzależnionych; dylematy diagnostyczne w diagnozowaniu przemocy domowej wobec osób dorosłych; diagnozowanie wybranych problemów społecznych; przyrodniczy a humanistyczny model poznania człowieka; EBP w badaniu i działaniu na rzecz klientów; warsztat diagnostyczny kuratora sądowego.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: analiza wybranych problemów społecznych podopiecznych kuratorów sądowych; analiza wybranych narzędzi diagnostycznych; wywiad środowiskowy; sprawozdanie z objęcia/przebiegu/zakończenia dozoru; konstruowanie prostych narzędzi

diagnostycznych; analiza i interpretacja wyników badań; etyczny wymiar badań diagnostycznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy tworzenia warsztatu badawczego umożliwiającego przeprowadzenie diagnozy wybranych problemów podopiecznych kuratorów sądowych oraz podstawowe narzędzia diagnostyczne; zasady etycznego postępowania w prowadzeniu badań diagnostycznych.

Umiejętności (potrafi): wykorzystywać podstawową wiedzę dotyczącą diagnozowania w prowadzeniu prostych badań diagnostycznych w kurateli sądowej; konstruować proste narzędzia badawcze oraz dokonywać interpretacji na piśmie uzyskanych wyników badań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uwzględniania etycznego wymiaru w badaniach diagnostycznych w kurateli sądowej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

28. Przedmiot do wyboru IV:

28.1. Blok A (asystentura rodzin): Aktywizacja środowisk lokalnych

Cel kształcenia: zapoznanie z definicjami społeczności lokalnej, sąsiedztwa, problemami i ideą rozwoju społeczności lokalnej oraz ze współczesnymi koncepcjami tożsamości lokalnej. Zapoznanie z zagadnieniem globalizacji w odniesieniu do lokalności. Wskazanie edukacyjnego potencjału uczących się społeczności i wartości zasobów lokalnych.

Treści merytoryczne - wykłady: środowisko lokalne: struktura i funkcje. Metody organizowania społeczności lokalnej. Tożsamość lokalna małych społeczności. Globalizacja a lokalność. Wartość zasobów lokalnych. Edukacyjny potencjał małych grup społecznych. Społeczność lokalna miejscem uczenia się. Metody aktywizacji społeczności lokalnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: metody organizowania społeczności lokalnej w środowisku lokalnym. Relacje/więzi społeczne a zaangażowanie w społeczność lokalną. Rola instytucji pozarządowych (NGO) w kształtowaniu się postaw obywatelskich (wolontariat). Globalizacja a globalizm. Fazy i różne rodzaje współpracy.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie globalizmu i środowiska lokalnego, jego strukturę i funkcje, a także metody organizowania społeczności lokalnej.

Umiejętności (potrafi): zastosować różne metody aktywizowania społeczności lokalnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podjęcia świadomej refleksji nad rolą, jaką odgrywa aktywność obywateli w środowisku lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

28.2. Blok B (środowiskowa praca socjalna): Lokalne partnerstwo w systemie pomocy

Cel kształcenia: zapoznanie z definicjami społeczności lokalnej, sąsiedztwa, problemami i ideą rozwoju społeczności lokalnej oraz ze współczesnymi koncepcjami tożsamości lokalnej. Zapoznanie z zagadnieniem globalizacji w odniesieniu do lokalności. Wskazanie edukacyjnego potencjału uczących się społeczności i wartości zasobów lokalnych. Zapoznanie z zasadami budowania partnerstw i koalicji w środowiskach dla rozwiązywania problemów; przybliżenie idei współpracy.

Treści merytoryczne - wykłady: środowisko lokalne: struktura i funkcje. Metody organizowania społeczności lokalnej. Tożsamość lokalna małych społeczności Globalizacja a lokalność. Wartość zasobów lokalnych. Edukacyjny potencjał małych grup społecznych. Społeczność lokalna miejscem uczenia się. Metody aktywizacji społeczności lokalnych. Podstawowe pojęcia, rodzaje, formy, wymiary, praktyczne aspekty budowania partnerstw. Partnerstwo; definicja / istota; korzyści i obawy budowania partnerstw; cechy charakteryzujące partnerstwo współpracujących ze sobą instytucji lokalnych Budowanie partnerstw różnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych, standardy współpracy.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: metody organizowania społeczności lokalnej w środowisku lokalnym. Relacje/więzi społeczne a zaangażowanie w społeczność lokalną. Globalizacja a globalizm. Fazy i różne rodzaje współpracy: sieć wymiany informacji, koalicje problemowe, formalne porozumienia. Rodzaje partnerstw- na rzecz rozwoju, na rzecz rynku pracy, na rzecz edukacji, na rzecz wspierania turystyki, na rzecz wspierania przedsiębiorczości. Formy partnerstwa, dobór partnerów. Konstytuowanie partnerstw.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): definicję środowiska lokalnego, jego strukturę i funkcje, rodzaje, formy i praktyczne aspekty budowania partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych; rolę instytucji pozarządowych w kształtowaniu się postaw obywatelskich.

Umiejętności (potrafi): organizować partnerstwo lokalne, a także zastosować różne metody aktywizowania społeczności lokalnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podjęcia refleksji nad rolą, jaką odgrywa aktywność obywateli i budowanie koalicji w postaci partnerstw lokalnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

29. Przedmiot do wyboru V:

29.1. Blok A (asystentura rodzin): Podstawy asystentury rodzinnej

Cel kształcenia: przybliżenie wiedzy na temat tworzenia się asystentury rodziny, sposobów jej rozumienia, a także różnorodnych metod i technik wykorzystywanych przez asystenta w pracy z rodziną. Wyposażenie w umiejętności interpretowania różnych problemów zachodzących w rodzinie oraz wiążącą się z tym potrzebą podejmowania pracy socjalnej z rodziną. Przyjrzenie się przykładom dobrych praktyk pomocy dziecku i rodzinie oraz zastanowienie się nad zasadnością ich podejmowania przez asystentów rodziny.

Treści merytoryczne - wykłady: tworzenie się asystentury rodziny w Polsce. Asystentura rodziny – sposoby rozumienia. Rodzina z wieloma problemami w pracy asystenta rodziny. Kompetencje asystenta rodziny. Zespoły multiprofesjonalne w pracy asystenta rodziny. Etyka w pracy asystenta rodziny. Asystent rodziny w strukturze systemu pomocy społecznej. Wybrane teorie i podejścia w pracy asystenta rodziny: podejście systemowe w pracy z rodziną; perspektywa ekologiczna w pracy z rodziną; koncepcja mocnych stron w pracy socjalnej z rodziną; perspektywa płci w pracy socjalnej z rodziną; podejście refleksyjne w pracy z rodziną. Profesjonalizacja zawodu asystenta rodziny.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: diagnoza sytuacji rodziny przez asystenta. Dokumentacja w pracy asystenta rodziny: zgoda rodziców na współpracę z asystentem rodziny; ocena sytuacji rodziny przez asystenta rodziny, plan pracy asystenta z rodziną, ocena okresowa sytuacji rodziny sporządzona przez asystenta rodziny, ocena końcowa pracy asystenta z rodziną. Scenariusze rozmów asystenta z rodzinami. Metody i techniki pracy asystenta rodziny.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metody i techniki pracy z rodziną realizowane w toku zajęć; wybrane przykłady dobrych praktyk pomocy dziecku i rodzinie; okoliczności zastosowania wybranych metod i programów pracy z rodziną, w zależności od sytuacji rodziny.

Umiejętności (potrafi): dokonać interpretacji problemów występujących w życiu współczesnej rodziny; wypowiadać się w mowie i na piśmie na temat wyboru metody i uzasadnienia jej zastosowania do pracy z rodziną; ocenić użyteczność zastosowania analizowanych metod i technik w pracy socjalnej z rodziną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dyskusji nad sensem i potrzebą podejmowania pracy socjalnej z rodziną; otwartości na podejmowanie działań w obszarze pomocy rodzinie.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

29.2. Blok B (środowiskowa praca socjalna): Metodyka pracy socjalnej z rodziną

Cel kształcenia: przybliżenie wiedzy na temat różnorodnych metod i technik pracy socjalnej z rodziną oraz okoliczności zastosowania ich. Wyposażenie w umiejętności interpretowania

różnych problemów zachodzących w rodzinie oraz wiążącą się z tym potrzebą podejmowania pracy socjalnej z rodziną. Przyjrzenie się przykładom dobrych praktyk pomocy dziecku i rodzinie oraz zastanowienie się nad zasadnością ich podejmowania.

Treści merytoryczne - wykłady: rodzina z wieloma problemami w pracy socjalnej. Teoria przywiązania w pracy socjalnej z rodziną. Podejście systemowe w pracy z rodziną. Perspektywa ekologiczna w pracy z rodziną. Konferencja Grupy Rodzinnej. Koncepcja mocnych stron w pracy socjalnej z rodziną. Perspektywa płci w pracy socjalnej z rodziną. Podejście refleksyjne w pracy z rodziną. Tworzenie się asystentury rodziny w Polsce. Programy pracy z dzieckiem i rodziną w Polsce i na świecie.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: przykłady interwencji w rodzinie z wykorzystaniem teorii przywiązania. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach w metodycznym działaniu asystentów rodziny. Dialog motywujący w pracy z rodziną. Wideotrening Komunikacji w pracy z rodziną z dysfunkcjami w pełnieniu funkcji rodzicielskiej. Podejście feministyczne w pracy socjalnej z rodziną. Konferencja Grupy Rodzinnej. Refleksyjność i refleksyjny praktyk w pracy socjalno-wychowawczej z rodziną. Analiza przypadków rodziny. Zastosowanie koncepcji teoretycznych do pomocy rodzinie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metody i techniki pracy z rodziną realizowane w toku zajęć, wybrane przykłady dobrych praktyk pomocy dziecku i rodzinie; okoliczności zastosowania wybranych metod i programów pracy z rodziną, w zależności od sytuacji rodziny.

Umiejętności (potrafi): dokonać interpretacji problemów występujących w życiu współczesnej rodziny; wypowiadać się w mowie i na piśmie na temat wyboru metody i uzasadnienia jej zastosowania do pracy z rodziną; ocenić użyteczność zastosowania analizowanych metod i technik w pracy socjalnej z rodziną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dyskusji nad sensem i potrzebą podejmowania pracy socjalnej z rodziną; otwartości na podejmowanie działań w obszarze pomocy rodzinie.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

30. Przedmiot do wyboru VI:

30.1. Blok A (asystentura rodzin): Terapia w pracy socjalnej z rodziną

Cel kształcenia: przybliżenie podstawowej wiedzy na temat relacji pomagania, jej istoty oraz zmiennych ją warunkujących oraz możliwości wykorzystania jej w pracy socjalnej z rodziną. Przedstawienie systemowego podejścia do pracy z rodziną. Wskazanie różnych możliwości terapeutycznego wsparcia rodziny.

Treści merytoryczne - wykłady: relacja pomagania i zmienne ją warunkujące. Cechy osoby skutecznie pomagającej. Systemowe rozumienie rodziny i implikacje dla pomagania. Możliwości terapeutycznego wsparcia rodziny.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: umiejętności związane z występowaniem w roli pomagającego (nawiązywanie kontaktu, prowadzenie rozmowy, techniki aktywnego słuchania, umiejętności werbalizowania swoich myśli, uczuć i spostrzeżeń, udzielanie informacji zwrotnej). Umiejętności rozpoznawania wpływu własnych wartości na proces pomagania klientom. Etyka w relacji pomagania.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): prawidłowości i uwarunkowania relacji pomagania, implikacje systemowego podejścia do pracy z rodziną w pracy socjalnej, możliwości terapeutycznego wsparcia rodzin.

Umiejętności (potrafi): wypowiedzieć się w mowie i na piśmie na temat znaczenia i doskonalenia umiejętności związanych z występowaniem w roli pomagającego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): analizy wpływu własnych przekonań, wartości, uprzedzeń na proces pomagania oraz do doskonalenia własnych umiejętności związanych z występowaniem w roli pomagającego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

30.2. Blok B (środowiskowa praca socjalna): Elementy socjoterapii w pracy socjalnej

Cel kształcenia: nabycie podstawowej wiedzy na temat socjoterapii, jej specyfiki w odniesieniu do innych form pomocy psychologicznej w zależności od potrzeb i typu adresatów. Założeniem przedmiotu jest również dostarczenie wiedzy na temat głównych celów, metod i form pracy stosowanych w socjoterapii, a także jej etapów z uwzględnieniem procesu diagnozy, projektowania i ewaluacji.

Treści merytoryczne - wykłady: pojęcie socjoterapii w obszarze różnych nauk społecznych. Cechy odróżniające socjoterapię od innych form pomocy psychopedagogicznej. Adresaci działań socjoterapeutycznych oraz instytucje oferujące ten typ wsparcia. Specyfika pracy socjoterapeutycznej przy uwzględnieniu wiedzy na temat pracy na procesie. Etapy planowania i realizacji zajęć socjoterapeutycznych, a także ich ewaluacji.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: zapoznanie się z różnymi formami i metodami pracy socjoterapeutycznej. Specyfika pracy z grupą. Diagnoza w socjoterapii i przygotowanie korektury.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): proces socjoterapii i zmienne go warunkujące, elementarne pojęcia z zakresu socjoterapii.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać informacje płynące z diagnozy do projektowania działań o charakterze zaradczym z wykorzystaniem metod socjoterapeutycznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doskonalenia umiejętności związanych z występowaniem w roli socjoterapeuty i świadomej refleksji nad wagą profesjonalizmu, przestrzegania etyki w wykonywaniu tego zawodu.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

31. Przedmiot do wyboru VII:

31.1. Blok A (asystentura rodzin): Projekt socjalny

Cel kształcenia: przyswojenie wiedzy na temat projektu socjalnego oraz zasad jego konstruowania, ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy, metod pracy w projekcie oraz ewaluacji działań objętych projektem, omówienie przykładowych projektów realizowanych na rzecz dziecka i rodziny. Napisanie projektu socjalnego według opracowanego schematu oraz zrealizowanie go w wybranej przez siebie placówce (praca w zespołach 3-4 osobowych).

Treści merytoryczne - wykłady: wprowadzenie do projektowania socjalnego. Etapy budowy projektu socjalnego. Metody i techniki związane z diagnozowaniem zjawisk objętych projektem. Metody i techniki realizacji działań socjalnych objętych projektem. Ewaluacja w projektach socjalnych. Projekt socjalny w kształceniu i działaniu społecznym. Opracowywanie projektów socjalnych, programów profilaktycznych na rzecz rodziny. Projekty socjalne – przykłady dobrych praktyk na rzecz dziecka i rodziny. Projekty socjalne realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Wykorzystywanie nowych metod pracy na rzecz dziecka i rodziny w ramach projektów socjalnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: projekt socjalny – podstawowe informacje. Analiza wybranych, zrealizowanych projektów socjalnych. Struktura projektu socjalnego. Etapy przygotowania własnego projektu socjalnego na rzecz dziecka/rodziny/wybranej grupy uczestników. Konstruowanie projektów socjalnych. Realizacja projektów socjalnych. Ewaluacja zrealizowanych projektów socjalnych. Wykorzystanie elementów Design Thinking w projektowaniu socjalnym.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie projektu socjalnego, etapy budowy projektu socjalnego, specyfikę uczestników działań projektowych; metody i techniki: diagnozy działań objętych projektem, realizacji działań objętych projektem oraz ewaluacji zrealizowanych działań; wybrane przykłady projektów socjalnych realizowanych na rzecz dziecka i rodziny.

Umiejętności (potrafi): napisać projekt socjalny w oparciu o przyjęty schemat; analizować teoretyczne aspekty problemu objętego działaniem w projekcie; dokonać diagnozy potrzeb uczestników i ewaluacji działań objętych projektem, zaprojektować i przeprowadzić działania praktyczne w projekcie; pracować w zespole nad realizacją projektu, pełniąc w nim różne role.
Kompetencje społeczne (jest gotów do): współpracy z uczestnikami i pracownikami placówki, w celu realizacji projektu socjalnego; zaangażowanej postawy podczas realizacji każdego etapu projektu socjalnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

31.2. Blok B (środowiskowa praca socjalna): Projektowanie w pracy socjalnej

Cel kształcenia: przyswojenie wiedzy na temat projektu socjalnego oraz zasad jego konstruowania, ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy, metod pracy w projekcie oraz ewaluacji działań objętych projektem, omówienie przykładowych projektów realizowanych na rzecz dziecka i rodziny. Napisanie projektu socjalnego według opracowanego schematu oraz zrealizowanie go w wybranej przez siebie placówce (praca w zespołach 3-4 osobowych).

Treści merytoryczne - wykłady: wprowadzenie do projektowania socjalnego. Etapy budowy projektu socjalnego. Metody i techniki związane z diagnozowaniem zjawisk objętych projektem. Metody i techniki realizacji działań socjalnych objętych projektem.

Ewaluacja w projektach socjalnych. Projekt socjalny w kształceniu i działaniu społecznym. Opracowywanie projektów socjalnych, programów profilaktycznych na rzecz rodziny Projekty socjalne – przykłady dobrych praktyk na rzecz dziecka i rodziny. Projekty socjalne realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Wykorzystywanie nowych metod pracy na rzecz dziecka i rodziny w ramach projektów socjalnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: projekt socjalny – podstawowe informacje. Analiza wybranych, zrealizowanych projektów socjalnych. Struktura projektu socjalnego. Etapy przygotowania własnego projektu socjalnego na rzecz dziecka/rodziny/wybranej grupy uczestników. Konstruowanie projektów socjalnych. Realizacja projektów socjalnych. Ewaluacja zrealizowanych projektów socjalnych. Wykorzystanie elementów Design Thinking projektowaniu socjalnym.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie projektu socjalnego, etapy budowy projektu socjalnego, specyfikę uczestników działań projektowych; metody i techniki: diagnozy działań objętych projektem, realizacji działań objętych projektem oraz ewaluacji zrealizowanych działań; wybrane przykłady projektów socjalnych realizowanych na rzecz dziecka i rodziny.

Umiejętności (potrafi): napisać projekt socjalny w oparciu o przyjęty schemat; analizować teoretyczne aspekty problemu objętego działaniem w projekcie; dokonać diagnozy potrzeb uczestników i ewaluacji działań objętych projektem, zaprojektować i przeprowadzić działania praktyczne w projekcie; pracować w zespole nad realizacją projektu, pełniąc w nim różne role.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): współpracy z uczestnikami i pracownikami placówki, w celu realizacji projektu socjalnego; zaangażowanej postawy podczas realizacji każdego etapu projektu socjalnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

32. Przedmiot do wyboru VIII:

32.1. Blok A (asystentura rodzin): Organizacje pozarządowe w pracy socjalnej

Cel kształcenia: zapoznanie z działalnością trzeciego sektora w Polsce i uwarunkowaniami jego funkcjonowania.

Treści merytoryczne - wykłady: trzeci sektor – historia, pojęcia, funkcje organizacji pozarządowych, kondycja polskiego sektora pozarządowego w badaniach. Aspekty prawne, organizacyjne i finansowanie działalności stowarzyszeń i fundacji. Wolontariat – aspekty organizacyjno – prawne, prawa i obowiązki wolontariuszy, motywacja do działań prospołecznych. Wolontariat koleżeński jako nowa forma wolontariatu. Idea samopomocy.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: wiedza i umiejętności ważne w działalności społecznej. Zakładanie stowarzyszenia/fundacji – samodzielne tworzenie statutów. Rodzaje wolontariatu (sportowy, e-wolontariat, hospicyjny), wizyta studyjna w organizacji lub spotkanie z przedstawicielem organizacji pozarządowej działającej na rzecz rodziny.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię z zakresu trzeciego sektora, aspekty prawne i organizacyjne działania stowarzyszeń i fundacji; pojęcie wolontariatu, prawa i obowiązki wolontariuszy, rodzaje wolontariatu.

Umiejętności (potrafi): wskazać kroki potrzebne do założenia stowarzyszenia/fundacji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych związanych z działalnością w trzecim sektorze i/czy współpracą z NGO's.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

32.2. Blok B (środowiskowa praca socjalna): Wolontariat w pracy socjalnej

Cel kształcenia: zapoznanie z działalnością trzeciego sektora w Polsce oraz uwarunkowaniami jego funkcjonowania.

Treści merytoryczne - wykłady: trzeci sektor – historia, pojęcia, funkcje organizacji pozarządowych, kondycja polskiego sektora pozarządowego w badaniach. Aspekty prawne, organizacyjne i finansowanie działalności stowarzyszeń i fundacji. Wolontariat – aspekty organizacyjno – prawne, prawa i obowiązki wolontariuszy, motywacja do działań prospołecznych. Wolontariat koleżeński jako nowa forma wolontariatu. Idea samopomocy.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: wiedza i umiejętności ważne w działalności wolontaryjnej. Zakładanie stowarzyszenia/fundacji – samodzielne tworzenie statutów. Rodzaje wolontariatu: sportowy, e-wolontariat, hospicyjny, zagraniczny, pracowniczy, szkolny, w obszarze pracy socjalnej. Wizyta studyjna w lokalnym Centrum Wolontariatu lub spotkanie z jego przedstawicielem.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię z zakresu trzeciego sektora, aspekty prawne i organizacyjne działania stowarzyszeń oraz fundacji; pojęcie wolontariatu, prawa i obowiązki wolontariuszy, rodzaje wolontariatu.

Umiejętności (potrafi): wskazać możliwości wykorzystania wolontariatu w obszarze pracy socjalnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych związanych z działalnością w trzecim sektorze i/czy współpracą z NGO's, działalnością wolontaryjną.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

VI. INNE

1. Ergonomia

Cel kształcenia: przybliżenie podstawowych zagadnień związanych z ergonomią rozumianą w sensie interdyscyplinarnym, uświadomienie zagrożeń i problemów (także zdrowotnych) związanych z niewłaściwymi rozwiązaniami ergonomicznymi na stanowiskach pracy zawodowej oraz w życiu pozazawodowym, a także korzyści wynikających z prawidłowych działań w tym zakresie.

Treści merytoryczne: ergonomia – podstawowe pojęcia i definicje. Ergonomia jako nauka interdyscyplinarna. Główne nurty w ergonomii: ergonomia stanowiska pracy (wysiłek fizyczny na stanowisku pracy, wysiłek psychiczny na stanowisku pracy, dostosowanie antropometryczne stanowiska pracy, materialne środowisko pracy), ergonomia produktu – inżynieria ergonomicznej jakości, ergonomia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Ergonomia pracy stojącej i siedzącej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia związane z ergonomią, ze szczególnym uwzględnieniem ergonomii stanowiska pracy.

Umiejętności (potrafi): ocenić (w zakresie podstawowym) warunki w pracy zawodowej oraz podczas aktywności pozazawodowej ze względu na problemy ergonomiczne i zagrożenia z tym związane.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przejawiania postawy antropocentrycznej w stosunku do warunków pracy i życia codziennego, reagowania na zagrożenia wynikające z wadliwych rozwiązań i nieprawidłowości w zakresie jakości ergonomicznej; uwrażliwienia na potrzeby osób niepełnosprawnych (w kontekście ergonomicznym).

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

2. Ochrona własności intelektualnej

Cel kształcenia: zapoznanie z przepisami dotyczącymi ochrony własności intelektualnej.

Treści merytoryczne: Ustawowy aparat pojęciowy związany z ochroną prawną własności intelektualnej; pola eksploatacji utworów; literatura i przepisy prawa autorskiego, podmioty własności intelektualnej, przedmioty własności intelektualnej, treść prawa w tym zakresie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przepisy dotyczące ochrony własności intelektualnej.

Umiejętności (potrafi): praktycznie zastosować przepisy ochrony własności intelektualnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): korzystania ze zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

3. Etykieta

Cel kształcenia: zapoznanie z wybranymi zagadnieniami dotyczącymi zasad savoir-vivre'u. Słuchacze wprowadzeni zostaną w elementy etykiety codziennej, akademickiej oraz biznesowej.

Treści merytoryczne: podstawowe zagadnienia dotyczące zasad savoir-vivre'u w życiu codziennym - zwroty grzecznościowe, powitania, podstawowe zasady etykiety oraz precedencji w miejscach publicznych. Etykieta akademicka- precedencja, tytułowanie, zasady korespondencji służbowej. Elementy etykiety biznesowej – dostosowanie ubioru do okoliczności, zasady przedstawiania, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zasady rządzące interpersonalnymi relacjami w życiu prywatnym oraz relacjach zawodowych.

Umiejętności (potrafi): stosować zasady etykiety i kurtuazji w życiu społecznym i zawodowym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania wagi zasad etykiety w relacjach interpersonalnych; reprezentowania postawy otwartej wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów oraz zachowania otwartości na poglądy innych ludzi.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

4. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Cel kształcenia: przekazanie podstawowych wiadomości na temat ogólnych zasad postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków, zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku, jak również wskazanie potencjalnych zagrożeń.

Treści merytoryczne: regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązujące ustawy, rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach. Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń dla życia i zdrowia na poszczególnych kierunkach studiów (czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe). Analiza okoliczności i przyczyn wypadków: omówienie przyczyn wypadków. Ogólne zasady

postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru). Zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku – apteczka pierwszej pomocy. Dostosowanie treści szkoleń do profilu danego kierunku studiów jest bardzo ważne, gdyż chodzi o wskazanie potencjalnych zagrożeń.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków, zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

Umiejętności (potrafi): postępować z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia, zastosować zasady bezpieczeństwa związane z pracą; umiejętnie posługiwać się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi, w tym udzielić pierwszej pomocy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania ostrożności w postępowaniu z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia, dbania o przestrzeganie zasad BHP przez siebie i swoich kolegów, wykazywania odpowiedzialności za bezpieczeństwo i higienę pracy w swoim otoczeniu, angażowania się w podejmowanie czynności ratunkowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

VII. PRAKTYKA

1. Praktyka śródroczna 1

Cel kształcenia: zapoznanie z wybranymi instytucjami systemu wsparcia dziecka i rodziny/osób dorosłych z obszaru pomocy społecznej, pracy socjalnej, opiekuńczo-wychowawczej. Przygotowanie do świadomego wyboru miejsca własnej praktyki zawodowej i wykonania prostych zadań podczas praktyki zawodowej. Nabycie umiejętności tworzenia dokumentacji wymaganej do zaliczenia praktyk zawodowych. Zintegrowanie grupy.

Treści merytoryczne: organizacja instytucjonalnego systemu pomocy i wsparcia jednostki oraz rodziny w środowisku lokalnym - podstawy prawne, wiadomości podstawowe. Poznanie kompetencji wybranych instytucji pomocy społecznej (OPS, DPS, PCPR, OW, ŚDS). Zastosowanie w praktyce metod, technik i narzędzi pracy socjalnej- zagadnienia podstawowe. Zasady, cele, organizacja praktyk zawodowych; obowiązki i zadania podczas praktyki zawodowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wybrane instytucje i organizacje zajmujące się wsparciem środowiskowym i pracą socjalną w środowisku lokalnym poznane w II semestrze; metody, techniki i narzędzia pracy socjalnej, które będzie mógł zaobserwować /wykorzystać podczas praktyki zawodowej.

Umiejętności (potrafi): wypowiadać się w mowie i na piśmie na tematy i zagadnienia związane z działalnością instytucji pomocowych, profesjonalistów i uczestników działań pomocowych w oparciu o doświadczenia własne i wybraną literaturę.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego udziału w praktyce zawodowej oraz do podejmowania prostych, samodzielnych zadań wynikających ze specyfiki placówki, współpracy z uczestnikami i kadrami instytucji, w której odbywa praktykę.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

2. Praktyka zawodowa 1

Cel kształcenia: skonfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką działania wybranej placówki, działającej w obszarze wspierania dzieci/rodzin/osób dorosłych/starszych w środowisku lokalnym. Aktywne uczestnictwo w działaniach podejmowanych w placówce, samodzielne wykonywanie prostych zadań wynikających ze specyfiki placówki, współdziałanie z opiekunem praktyk w rozpoznawaniu, zaspakajaniu oraz uaktywnianiu potrzeb indywidualnych i społecznych uczestników. Zebranie materiałów potrzebnych do sporządzenia wymaganej dokumentacji potrzebnej do zaliczenia praktyki zawodowej.

Treści merytoryczne: specyfika funkcjonowania placówki, w której odbywa się praktyka zawodowa, poznanie jej struktury i organizacji, zapoznanie się z rodzajem świadczonych usług, specyfiką uczestników korzystających z pomocy, pod względem demograficzno-ekonomicznym i psychologiczno-społecznym, stopniem zaspokojenia przez placówkę potrzeb uczestników. Metody, techniki i narzędzia pracy profesjonalistów wykorzystywane w pracy z uczestnikami placówki. Rola i zadania osób zatrudnionych w placówce. Dokumentacja w placówce.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę i organizację placówki, w której odbywa praktykę zawodową, rodzaje świadczonych usług oraz zadania osób w niej zatrudnionych; strukturę systemu pomocy społecznej i specyfikę uczestników korzystających z pomocy placówki oraz metody pracy, zasady, procedury stosowane w placówce, zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucji, w której odbywa praktykę zawodową; metodykę działań socjalnych prowadzonych w placówce, stosowane procedury diagnostyczne, pomocowe i ewaluacyjne.

Umiejętności (potrafi): w mowie i na piśmie wypowiadać się na temat odbytej praktyki zawodowej, swoich doświadczeń zawodowych w odniesieniu do wiedzy teoretycznej zdobytej w toku studiów; dokonać pisemnej i ustnej autoewaluacji praktyki zawodowej, wskazać obszary wymagające refleksji w przyszłych działaniach; pracować w zespole oraz współpracować z innymi osobami i instytucjami podczas działań praktycznych, planować i organizować pracę własną podczas realizacji praktyki zawodowej w instytucji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): otwartości na rozumienie własnej sytuacji, możliwości i ograniczeń przy wykonywaniu działań pomocowych; dokonania autoewaluacji działań, wiedzy, kompetencji i umiejętności oraz wskazania kierunków własnego rozwoju zawodowego i osobistego; podejmowania (współ)pracy w zespole i z innymi specjalistami i instytucjami w dziedzinie praktyki pracy socjalnej; podejmowania i wyznaczania zadań podczas realizowania praktyki zawodowej; budowania poczucia tożsamości zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

3. Praktyka śródrocza 2

Cel kształcenia: dokonanie autoewaluacji przebiegu praktyki zawodowej/wolontariatu, analizy i interpretacji doświadczanych sytuacji i zdarzeń. Przedstawienie ustnej refleksji nad własną wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami rozpoznanymi w trakcie realizacji praktyki zawodowej. Poznawanie pracy różnych instytucji, placówek, organizacji z obszaru pracy socjalnej, opiekuńczo-wychowawczej, socjalizacyjnej, resocjalizacyjnej, kulturalnej i terapii uzależnień oraz kompetencji i zadań osób w nich zatrudnionych, wspierających dziecko i rodzinę/osoby dorosłe/seniorów. Motywowanie do rozwoju osobistego i doskonalenia warsztatu pracy.

Treści merytoryczne: ewaluacja własnej praktyki zawodowej, refleksja w działaniu i nad działaniem. Organizacja instytucjonalnego systemu pomocy i wsparcia jednostki oraz rodziny w środowisku lokalnym. Specyfika pracy profesjonalistów tj. pracownik socjalny, asystent rodziny, opiekun osoby starszej, koordynator pieczy zastępczej, koordynator usług społecznych, kurator sądowy, opiekun-wychowawca. Rola i znaczenie samorozwoju i samodoskonalenia się w zawodach pomocowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę systemu pomocy społecznej, instytucje i organizacje pomocowe działające w środowisku lokalnym poznane w trakcie III semestru oraz kompetencje osób w nich zatrudnionych.

Umiejętności (potrafi): analizować doświadczenia z odbytej praktyki zawodowej, wolontariatu lub innych działań zawodowych w kontekście obszarów wymagających poprawy oraz przyszłych wyborów zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): rozwoju osobistego i zawodowego poprzez udział w wybranych przez siebie formach dokształcania, doskonalenia lub samorozwoju (treningach, konferencjach, warsztatach, prelekcjach, pokazach, spotkaniach itp.).

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

4. Praktyka śródroczna 3

Cel kształcenia: kontynuacja poznania pracy różnych instytucji, placówek, organizacji z obszaru pomocy społecznej i pracy socjalnej, opiekuńczo-wychowawczej, socjalizacyjnej, resocjalizacyjnej, terapii uzależnień oraz kompetencji osób w nich zatrudnionych, wspierających dziecko i rodzinę/osoby dorosłe/seniorów. Przygotowanie do odbywania praktyki zawodowej po IV semestrze. Przygotowanie i przeprowadzenie dowolnych zajęć w wybranej instytucji z obszaru pomocy społecznej i pracy socjalnej, opiekuńczo-wychowawczej, animacji społeczno-kulturalnej.

Treści merytoryczne: organizacja instytucjonalnego systemu pomocy społecznej i wsparcia jednostki oraz rodziny w środowisku lokalnym- wizyty hospitacyjne w placówkach różnego typu. Zaprezentowanie działań praktycznych przeprowadzonych w wybranej instytucji wsparcia środowiskowego wraz z refleksją nad działaniem. Podsumowanie i usystematyzowanie wiadomości z trzech semestrów zajęć praktycznych. Przygotowanie do odbycia praktyki zawodowej: zasady, cele, organizacja praktyk zawodowych i obowiązki podczas praktyk. Dokumentacja praktyk ciągłych. Wybrane problemy społeczne i przykłady praktycznych sposobów ich rozwiązywania.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wybrane instytucje i organizacje zajmujące się wsparciem i pracą socjalną w środowisku lokalnym poznane w IV semestrze oraz kompetencje osób w nich zatrudnionych; działania i organizację instytucjonalnego systemu pomocy społecznej w skali krajowej.

Umiejętności (potrafi): samodzielnie zaprojektować i przeprowadzić dowolne zajęcia grupowe dla uczestników wybranej instytucji z obszaru pracy socjalnej, opiekuńczo-wychowawczej, socjalizacyjnej, resocjalizacyjnej, kulturalnej lub terapii uzależnień, wykazać się umiejętnością współpracy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego udziału w praktyce zawodowej oraz do podejmowania samodzielnych zadań wynikających ze specyfiki placówki, współpracy z uczestnikami i kadrą instytucji, w której odbywa praktykę; refleksji nad procesem budowania poczucia własnej tożsamości zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

5. Praktyka zawodowa 2

Cel kształcenia: skonfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką działania wybranej placówki, działającej w obszarze wspierania dzieci/rodzin/osób dorosłych/starszych w środowisku lokalnym. Aktywne uczestnictwo w działaniach podejmowanych w placówce, samodzielne wykonywanie prostych zadań wynikających ze specyfiki placówki, współdziałanie z opiekunem praktyk w rozpoznawaniu, zaspakajaniu oraz uaktywnianiu potrzeb indywidualnych i społecznych uczestników. Zebranie materiałów potrzebnych do sporządzenia wymaganej dokumentacji potrzebnej do zaliczenia praktyki zawodowej.

Treści merytoryczne: specyfika funkcjonowania placówki, poznanie jej struktury i organizacji, zapoznanie się z rodzajem świadczonych usług, specyfiką uczestników korzystających z pomocy, pod względem demograficzno-ekonomicznym i psychologiczno-społecznym, stopniem zaspokojenia przez placówkę potrzeb uczestników. Metody, techniki i narzędzia pracy profesjonalistów wykorzystywane w pracy z uczestnikami placówki. Rola i zadania osób zatrudnionych w placówce. Dokumentacja w placówce.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę i organizację placówki, w której odbywa praktykę zawodową, rodzaje świadczonych usług oraz zadania osób w niej zatrudnionych; strukturę systemu pomocy społecznej i specyfikę uczestników korzystających z pomocy placówki oraz metody pracy, zasady, procedury stosowane w placówce, w której odbywa praktykę zawodową; zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucji, w której odbywa praktykę zawodową; metodykę działań socjalnych prowadzonych w placówce, w której odbywa praktykę zawodową; stosowane procedury diagnostyczne, pomocowe i ewaluacyjne.

Umiejętności (potrafi): w mowie i na piśmie wypowiadać się na temat odbytej praktyki zawodowej, swoich doświadczeń zawodowych w odniesieniu do wiedzy teoretycznej zdobytej w toku studiów; dokonać pisemnej i ustnej autoewaluacji praktyki zawodowej, wskazać obszary wymagające refleksji w przyszłych działaniach; pracować w zespole oraz współpracować z innymi osobami i instytucjami podczas działań praktycznych, planować i organizować pracę własną podczas realizacji praktyki zawodowej w instytucji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): otwartości na rozumienie własnej sytuacji, możliwości i ograniczeń przy wykonywaniu działań pomocowych; dokonania autoewaluacji działań, wiedzy, kompetencji i umiejętności oraz wskazania kierunków własnego rozwoju zawodowego i osobistego; podejmowania (współ)pracy w zespole i z innymi specjalistami i instytucjami w dziedzinie praktyki pracy socjalnej; podejmowania i wyznaczania zadań podczas realizowania praktyki zawodowej; budowania poczucia tożsamości zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

**PLAN STUDIÓW
KIERUNKU PRACA SOCJALNA**

Obowiązuje od cyklu: 2022Z

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Forma studiów: studia stacjonarne

Poziom studiów: pierwszego stopnia - licencjackie

Liczba semestrów: 6

Dziedzina/y nauki/dyscyplina/y naukowa/e lub artystyczna/e: dziedzina nauk społecznych, dyscypliny naukowe: pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne; dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina naukowa: filozofia

Rok studiów: 1, semestr: 1

Lp	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Język obcy I	1	2	1	ZAL-O	f	30	0	30	1	0	0
2	Technologie informacyjne	1	2	1	ZAL-O	o	30	0	30	1	0	0
3	Wychowanie fizyczne I	1	0	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			4	2	x	x	90	0	90	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	2	x	x	90	0	90	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
1	Socjologia	1	4	1,2	E	o	60	30	30	4	0	0
2	Psychologia społeczna	1	4	0,6	E	o	45	30	15	4	0	0

3	Wprowadzenie do ekonomii społecznej i przedsiębiorczości	1	2	0,6	ZAL-O	o	30	15	15	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			10	2,4	x	x	135	75	60	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	2,4	x	x	60	0	60	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Wprowadzenie do pracy socjalnej	1	5	1,2	E	o	60	30	30	4	0	0
2	Wiedza o rozwoju człowieka w cyklu życia	1	2	0	ZAL-O	o	30	30	0	2	0	0
3	Komunikacja interpersonalna w pracy socjalnej	1	3	1,8	ZAL-O	o	45	0	45	2	0	0
4	Gerontologia społeczna	1	3	0,6	E	o	45	30	15	4	0	0
5	Warsztaty artystyczne z elementami dramy	1	2	1,2	ZAL-O	o	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			15	4,8	x	x	210	90	120	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	4,8	x	x	120	0	120	12	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VI - INNE												
1	Etykieta	1	0,5	0	ZAL	o	4	4	0	0	0	0
2	Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1	0,5	0	ZAL	o	4	4	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1	0	x	x	8	8	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VII - PRAKTYKA												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 1			30	9,2	x	x	443	173	270	26	0	0

Rok studiów: 1, semestr: 2

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Język obcy II	2	2	1	ZAL-O	f	30	0	30	1	0	0
2	Wychowanie fizyczne II	2	0	0	ZAL-O	o	30	0	30	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	1	x	x	60	0	60	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1	x	x	60	0	60	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
1	Prawo rodzinne i opiekuńcze	2	2	0	E	o	30	30	0	4	0	0
2	Przedmiot do wyboru I	2	2	0,6	ZAL-O	f	30	15	15	2	0	0
3	Filozofia z etyką	2	2	0,6	ZAL-O	o	30	15	15	2	0	0
4	Pedagogika społeczna	2	5	1,2	E	o	60	30	30	4	0	0
5	Psychologia rozwoju i osobowości	2	3	0,6	E	o	30	15	15	4	0	0
6	Andragogika	2	2	0,6	ZAL-O	o	30	15	15	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			16	3,6	x	x	210	120	90	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	3,6	x	x	90	0	90	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	0,6	x	x	30	15	15	2	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Struktura i organizacja pomocy społecznej w Polsce	2	3	0,6	E	o	45	30	15	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			3	0,6	x	x	45	30	15	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0,6	x	x	15	0	15	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VI - INNE												
1	Ergonomia	2	0,25	0	ZAL	o	2	2	0	0	0	0
2	Ochrona własności intelektualnej	2	0,25	0	ZAL	o	2	2	0	0	0	0

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		0,5	0	x	x	4	4	0	0	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		x	0	x	x	0	0	0	0	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	
VII - PRAKTYKA												
1	Praktyka śródroczna 1	2	1,5	0,6	ZAL-O	f	15	0	15	2	0	0
2	Praktyka zawodowa 1	2	7	0	ZAL-O	f	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		8,5	0,6	x	x	15	0	15	4	160	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		x	0,6	x	x	15	0	15	2	160	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		8,5	0,6	x	x	15	0	15	4	160	0	
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 2		30	5,8	x	x	334	154	180	27	160	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 1 roku studiów		60	15	x	x	777	327	450	53	160	0	

Rok studiów: 2, semestr: 3

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Język obcy III	3	2	1	ZAL-O	f	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
1	Pedagogika specjalna	3	2	0,6	ZAL-O	o	30	15	15	2	0	0
2	Metodologia badań społecznych	3	4	1,2	E	o	45	15	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			6	1,8	x	x	75	30	45	6	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1,8	x	x	45	0	45	6	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0

III - KIERUNKOWYCH												
1	Podstawy metodyki pracy socjalnej	3	4	1,2	E	o	45	15	30	4	0	0
2	Animacja społeczno-kulturalna	3	3	1,2	ZAL-O	o	60	30	30	2	0	0
3	Polityka społeczna	3	4	0,6	E	o	45	30	15	4	0	0
4	Przedmiot do wyboru II	3	5	1,2	E	f	60	30	30	4	0	0
5	Przedmiot do wyboru III	3	4	1,2	ZAL-O	f	60	30	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			20	5,4	x	x	270	135	135	16	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	5,4	x	x	135	0	135	16	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			9	2,4	x	x	120	60	60	6	0	0
VI - INNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VII - PRAKTYKA												
1	Praktyka śródroczna 2	3	2	1,2	ZAL-O	f	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	1,2	x	x	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1,2	x	x	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1,2	x	x	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 3			30	9,4	x	x	405	165	240	25	0	0

Rok studiów: 2, semestr: 4

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Język obcy IV	4	2	1	E	f	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				x	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
II - PODSTAWOWYCH													
1	Psychologia kliniczna	4	3	0,6	E	o	30	15	15	4	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)				3	0,6	x	x	30	15	15	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				x	0,6	x	x	15	0	15	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH													
1	Metodyka pracy socjalnej	4	5	1,2	E	o	45	15	30	4	0	0	0
2	Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa 1	4	3	1,2	ZAL-O	f	30	0	30	2	0	0	0
3	Przedmiot do wyboru IV	4	3	0,6	ZAL-O	f	45	30	15	2	0	0	0
4	Przedmiot do wyboru V	4	5	1,2	E	f	60	30	30	4	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)				16	4,2	x	x	180	75	105	12	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				x	4,2	x	x	105	0	105	12	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				11	3	x	x	135	60	75	8	0	0
VI - INNE													
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)				0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VII - PRAKTYKA													
1	Praktyka śródroczna 3	4	2	1,2	ZAL-O	f	30	0	30	2	0	0	0
2	Praktyka zawodowa 2	4	7	0	ZAL-O	f	0	0	0	2	160	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)				9	1,2	x	x	30	0	30	4	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				x	1,2	x	x	30	0	30	4	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				9	1,2	x	x	30	0	30	4	160	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 4				30	7	x	x	270	90	180	21	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 2 roku studiów				60	16,4	x	x	675	255	420	46	160	0

Rok studiów: 3, semestr: 5

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Przedmiot ogólnouczelniany I	5	2	0	ZAL-O	f	30	30	0	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	30	30	0	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	0	x	x	30	30	0	1	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
1	Resocjalizacja	5	3	0,6	E	o	30	15	15	4	0	0
2	Prawo pracy	5	1	0	ZAL-O	o	15	15	0	2	0	0
3	Elementy teorii organizacji i zarządzania	5	2	0,6	E	o	30	15	15	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			6	1,2	x	x	75	45	30	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1,2	x	x	30	0	30	8	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Kwestie społeczne	5	3	1,2	ZAL-O	o	45	15	30	2	0	0
2	Międzynarodowa praca socjalna	5	4	0,6	E	o	30	15	15	4	0	0
3	Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa 2	5	3	1,2	ZAL-O	f	30	0	30	2	0	0
4	Praca socjalna a niepełnosprawność	5	1	0	ZAL-O	o	15	15	0	2	0	0
5	Podstawy mediacji i negocjacji	5	2	0,6	ZAL-O	f	30	15	15	2	0	0
6	Przedmiot do wyboru VI	5	4	0,6	ZAL-O	f	45	30	15	2	0	0
7	Przedmiot do wyboru VII	5	5	1,2	E	f	60	30	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			22	5,4	x	x	255	120	135	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	5,4	x	x	135	0	135	16	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			14	3,6	x	x	165	75	90	10	0	0

VI - INNE										
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)	0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)	x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)	0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VII - PRAKTYKA										
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)	0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)	x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)	0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 5	30	6,6	x	x	360	195	165	29	0	0

Rok studiów: 3, semestr: 6

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				praktyka	praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Przedmiot ogólnouczelniany II	6	2	0	ZAL-O	f	30	30	0	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	30	30	0	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	0	x	x	30	30	0	1	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
1	Antropologia kulturowa	6	2	0	ZAL-O	o	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Ewaluacja w pracy socjalnej	6	3	0,6	ZAL-O	o	30	15	15	2	0	0
2	Prawo socjalne w Polsce	6	2	0,6	ZAL-O	o	30	15	15	2	0	0

3	Multikulturowość w pracy socjalnej	6	2	0,6	ZAL-O	o	30	15	15	2	0	0
4	Interwencja kryzysowa	6	2	0,6	ZAL-O	o	30	15	15	2	0	0
5	Aksjologia pracy socjalnej	6	2	0,6	ZAL-O	o	30	15	15	2	0	0
6	Profilaktyka społeczna w pracy socjalnej	6	3	1,2	E	o	45	15	30	4	0	0
7	Superwizja w pracy socjalnej	6	4	1,2	E	o	45	15	30	4	0	0
8	Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa 3	6	4	1,2	ZAL-O	f	30	0	30	2	0	0
9	Marketing usług socjalnych	6	2	1,2	ZAL-O	f	30	0	30	2	0	0
10	Przedmiot do wyboru VIII	6	2	0,6	ZAL-O	f	30	15	15	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			26	8,4	x	x	330	120	210	24	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	8,4	x	x	210	0	210	24	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			8	3	x	x	90	15	75	6	0	0
VI - INNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VII - PRAKTYKA												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 6			30	8,4	x	x	390	180	210	27	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 3 roku studiów			60	15	x	x	750	375	375	56	0	0

Tabela podsumowująca plan

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				praktyka	praca dyplomowa
				ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w planie studiów		180	46,4	2202	957	1245	155	320	0
Grupa treści									
I - WYMAGANIA OGÓLNE									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		14	5	270	60	210	7	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	5	210	0	210	5	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		12	4	180	60	120	6	0	0
II - PODSTAWOWYCH									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		43	9,6	555	315	240	50	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	9,6	240	0	240	42	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		2	0,6	30	15	15	2	0	0
III - KIERUNKOWYCH									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		102	28,8	1290	570	720	88	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	28,8	720	0	720	84	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		42	12	510	210	300	30	0	0
VI - INNE									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		1,5	0	12	12	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	0	0	0	0	0	0
VII - PRAKTYKA									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		19,5	3	75	0	75	10	320	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	3	75	0	75	8	320	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		19,5	3	75	0	75	10	320	0

I	Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:	Punkty ECTS	
		Liczba	%
Ogółem - plan studiów		180	100
1	wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	90,43	50,24
2	z zakresu nauk podstawowych	43	23,89
3	o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)	46,40	25,78
4	ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku	15,50	8,61
5	zajęcia do wyboru - co najmniej 30% punktów ECTS	75,50	41,94
6	wymiar praktyk	19,50	10,83
7	zajęcia z wychowania fizycznego	---	---
8	zajęcia z języka obcego	8	4,44
9	przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	178	98,89
10	zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)	---	---
11	zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego)	172,5	95,83

II	Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS	%
1	Pedagogika	65%
2	Psychologia	15%
3	Nauki socjologiczne	15%
4	Filozofia	5%
Ogółem:		100%

Przedmioty do wyboru:

Przedmiot ogólnouczelniany I, II:

1. Afroamerykańskie dzieła kultury: voodoo, jazz, rastafari
2. Animacja kultury studenckiej
3. Dietetyka i żywienie człowieka
4. Ekonomia
5. Fascynujący świat ptaków
6. Genetyka w życiu człowieka
7. Kultura kresów północno-wschodnich i jej kontynuacja
8. Ochrona przyrody
9. Pogoda, klimat i człowieka
10. Poprawna polszczyzna w praktyce
11. Praktyczna filozofia przyrody
12. Tajemnice ludzkiej wolności
13. Turystyka a człowiek i środowisko
14. Zagospodarowanie przestrzeni turystycznej
15. Zdrowy styl życia i higiena człowieka

Przedmioty do wyboru:

1. Przedmiot do wyboru I:
Pedagogika rodziny/Family pedagogy
2. Przedmiot do wyboru II:
Blok A (asystentura rodzin): Poradnictwo socjalne i pedagogiczne
Blok B (środowiskowa praca socjalna): Poradnictwo zawodowe
3. Przedmiot do wyboru III:
Blok A (asystentura rodzin): Diagnozowanie w pracy socjalnej
Blok B (środowiskowa praca socjalna): Diagnozowanie w pracy kuratora sądowego
4. Przedmiot do wyboru IV:
Blok A (asystentura rodzin): Aktywizacja środowisk lokalnych
Blok B (środowiskowa praca socjalna): Lokalne partnerstwo w systemie pomocy
5. Przedmiot do wyboru V:
Blok A (asystentura rodzin): Podstawy asystentury rodzinnej
Blok B (środowiskowa praca socjalna): Metodyka pracy socjalnej z rodziną
6. Przedmiot do wyboru VI:
Blok A (asystentura rodzin): Terapia w pracy socjalnej z rodziną
Blok B (środowiskowa praca socjalna): Elementy socjoterapii w pracy socjalnej
7. Przedmiot do wyboru VII:
Blok A (asystentura rodzin): Projekt socjalny

Blok B (środowiskowa praca socjalna): Projektowanie w pracy socjalnej

8. Przedmiot do wyboru VIII:

Blok A (asystentura rodzin): Organizacje pozarządowe w pracy socjalnej

Blok B (środowiskowa praca socjalna): Wolontariat w pracy socjalnej